

45
ZATERDAG 9 NOVEMBER 1929 - No. 45

20
ct

PANORAMA

Z.M.DE KLEUTER

TAMINIAU JAM

HET LEKKERSTE

*Klaverblad's
Karnemelkzeep*

de beste!

AAMBEIEN

in- en uitwendige zoowel bloedende als, blinde aambeien, worden spoedig en zeker genezen door de Aambeienzalf van Apotheek BOOM. Het jeuken bedaar spoedig. Verkrijgbaar in de meeste Apotheken en Drogistwinkels à f 0.90 per potje, welk voorzien moet zijn van dit fabrieksmerk.

Opgewekt

gaat gij door het leven, als U elken dag een glas KINAWIJN neemt vóór het eten, van . . .

Den Haag
Tel. 17368
f 1.50 per L. fl.
f 0.80 p. 1/2 L. fl.

**CENTR.-CREDIET EN
FINANCIERING-
BANK**

KEIZERSGRACHT
302-304
AMSTERDAM

Financiert
huurkoopcontracten

NAAR NOORWEGEN
OSLO Hot. Fönlis, Dronnings-
gate 19. 1e kl. hot. Mod.
conf. 1e kl. keuk. Bier en wijn.

De rimmer geëvenaarde Qualiteiten.

J. CERATI

HAARKUNDIGE,
Amsterdam, Zoutsteeg 4
(boven het Bloemenmagazijn).

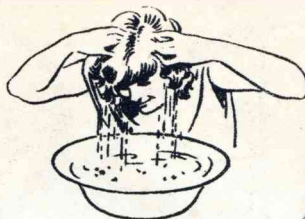
Het gebruik van mijn haarpreparaten, ondersteund door mijn methode van haarverzorging, geeft bij dagelijksche toepassing onovertroffen resultaten. - Te spreken alle werkdagen van 10-12 en 1-5 uur en des Maandags-, Woensdags- en Vrijdagsavonds van 6-7 uur. 's Zaterdags van 10-12 uur en volgens afspraak.

Mevrouw,

Gebruikt u reeds

Het eenige mondwater goedgekeurd door de Medische Faculteit te Parijs.
N.V. HEULE & Co.
Prinsengr. 484b - A'dam

Glanzend,
golvend haar
door Radox.

Glanzend, golvend haar is slechts het zichtbare kenteeken van gezondheid der hoofdhuid en de daaronder liggende weefsels. Eén lepel Radox kan U die gezondheid verzekeren. Radox is een shampoo, dat in water opgelost een hoeveelheid zuurstof vrijmaakt, welke regelrecht doordringt tot de onder de huid liggende haarwortels en kliertjes. En van deze laatste hangt de schoonheid van Uw haar af. De zuurstof en andere waardevolle bestanddeelen, door de Radox-oplossing aan het waschwater toegevoegd, zullen deze haarwortels en kliertjes als het ware van nieuw leven voorzien, terwijl alle overtollig vet, roos en roofjes worden opgelost en gezond, glanzend haar zal het zichtbare gevolg zijn.

"Als actrice is het voor mij erg noodzakelijk dat mijn haar er zoo goed mogelijk uitziet, maar ik kon het tot nu toe alleen maar wassen in regenwater, of het werd direct piekerig. Toen kwam ik op het idee Radox eens als shampoo te probeeren en... het resultaat was boven alle verwachting."

Mijn haar was veel mooier, dan wanneer ik regenwater gebruikte, en de golf zat veel beter. Ik gebruik nu altijd Radox in gewoon hard water. Mijn vriendinnen, waarvan er vele dezelfde last met hun haar hadden als ik, hebben met Radox hetzelfde succes gehad, en ik vind nu, dat ik gewoon een "ontdekking" gedaan heb."

E.V.

Originele brief ter inzage

GRATIS DESKUNDIG ADVIES.

Vraagt het gratis Schoonheidsboekje aan, geschreven door een deskundige, waar de nieuwste wetenschappelijke raadgevingen in staan over de verzorging van het gezicht en het haar. Stuur geen geld - alleen Uw naam en adres op een briefkaart aan Radox (Afd. D 5) Keizersgracht 124. Amsterdam, of vul onderstaande coupon in en zend deze aan hetzelfde adres.

GRATIS PROEFAANBOD.

Indien U nog nooit Radox geprobeerd hebt - probeert het dan nu op onze kosten. Wij hebben onder apothekers en drogisten 100.000 speciale „Groote Proefpakken" van f 1.25 gedistribueerd, waardoor het U gemakkelijk gemaakt wordt om Radox zelf te kunnen beoordeelen. Vraagt Uw apotheker of drogist naar het nieuwe „Groote Proefpak" van f 1.25. Dit bestaat uit ons gewone pak van f 1.25, met nog een monsterpakje - voldoende voor 2 à 3 haarwassingen. Open eerst het monsterpakje en probeer het. En - als U er dan niet volkomen van overtuigd zijt, dat Radox alle eigenschappen bezit, die wij het toeschrijven, - dan kunt U het gewone pak, nits ongeschonden, terugbrengen. Uw apotheker of drogist zal U onmiddellijk en zonder omwegen Uw f 1.25 teruggeven. U hebt Radox geprobeerd op onze kosten. Kan het royaler?

Radox is heerlijk geïmparfeerd en is verkrijgbaar bij alle apothekers en drogisten. f 1.25 per pak. Een pak is toereikend voor vele shampoo's. Importeurs van Radox, Keizersgracht 124. Amsterdam.

Voor Indië verkrijgbaar bij firma J. van Gorkom & Co., Djocja en hare filialen.

COUPON

D 5

NAAM

ADRES

Gelieve gratis en franco het boekje „Vrouwelijke Schoonheid" aan bovenstaand adres te zenden.

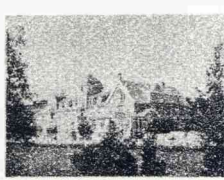
Als ge danst,

ziet Uw partner van dichtbij ieder rimpeltje. Voorkom deze rimpels door het gebruik van

Domaas Turisthotel
(Gudbrandsdal)

Het geheele jaar geopend. 650 meter boven de zee. Modern ingericht, met centrale verwarming enz. De meest versterkende lucht in Noorwegen. Prachtig skiterrein. Bier en wijn.

CREDIETEN

VERKRIJGBAAR VANAF f 50.-
Ambtenaren ook zonder borg

Geen verzekering, geen spaarkas of andere bijkomende lasten.
Lichte aflossing.

Nationale Volksbank Afd. 5
Mauritsweg 3 - Rotterdam

LEVENSVERZEKERING MAATSCHAPPIJ

„HAARLEM"

OPGERICHT 1873

HAARLEM - WILSONSPLEIN 11

SLUIT

ALLE SOORTEN LEVENS-, PENSIOENEN- EN VOLKSVERZEKERINGEN

Stationsweg 34 - Den Haag
Telef. 17062 - Postgiro 142700

PANORAMA

Abonnementsprijs f 10.40 per
jaar. Losse nummers 20 cent
Buitenland f 13.— per jaar

Zaterdag 9 November 1929 - No. 45

TROPENNACHT

(zie het artikel op pag. 2)

NACHT IN DE TROPENSTAD.

Langs de baai van Rio de Janeiro.

De Tropenstad bij Nacht

door Dr. W. J. v. Balen

Een nieuwe phase van den tropendag begint: de Koperen Ploert is ondergegaan. Rio de Janeiro herademt. Overdag was het buiten te schel in de zon, te wit en te verblindend op het geblakerde strand, te onbeschut op den boulevard langs de baai en langs den open oceaan. Overdag was het eigenlijk aangener in de oude stad, waar de straten smal zijn en de huizen hoog, zoodat er schaduw en koelte te vinden is.

Maar thans, nu de zon ondergegaan is, wordt het in het hartje van de millioenenstad te benauwd, te dompig.

Nu verlangt men naar een lange teug koud bier, een cocktail en lucht, wind, koelte.

Men zit op het terras van een der vele bars, die eigenlijk zooiets zijn als onze Europeesche café's, met dat verschil, dat er geen koffie geschonken wordt. Want koffie is in Brazilië iets zóó vulgairs en goedkops, dat men het niet afzonderlijk kan bestellen; koffie krijgt men gratis na elken maaltijd. En wil men koffie alléén, dan slurpt men haastig een klein wit kopje in een van de koffie-huisjes op de hoeken der straten, waar men voor een nikkeltje een verrukkelijk sterken „cafézinho" schenkt.

Maar nu zoekt men geen koffie, doch iets koels: een „chope", d.i. een schuimend glas bier van het vat, of een kokitèl, zooals de Brazilianen den Amerikaanschen borrel noemen. Daarna wat frissche lucht, de groote avondgenieting van de tropenstad. Een open auto — dichte houden daar alleen diplomaten en dwazen — is het middel om het dagelijksche luchtbad te gaan nemen. Er zijn er te kust en te keur: Europeesche, Amerikaansche; vooral deze laatste, en bijna alle van die groote, plutocratisch aandoende 6-cylindermarken. Taxi's, huurauto's zonder „horloge", die men per uur neemt — lange rijen staan er midden op de drukke Avenida te wachten. Want in Brazilië rijdt men evenveel auto als te Parijs en het is er even goedkoop, althans in vergelijking met den duren levensstandaard.

De groote Avenida Rio Branco loopt van baai tot baai, dwars over het schiereiland, waarop het oude Rio de Janeiro gebouwd is. Het „voeteneinde" van dien kaarsrechten en grootschen boulevard is de haven; het „hoofdeinde" sluit aan op de vermaarde Avenida Beira-Mar, den Kustboulevard. Op de plek, waar de stadsboulevard de kust weer bereikt, ligt een van die tropische parken, waaraan de Braziliaansche hoofdstad zoo rijk is. Een betrekkelijk klein lapje grond is het, deze Passeio Publico of Openbare Wandeling, maar vol rijken plantengroei en tropenweelde. Hooge lofboomen met groteske stammen, waar allerlei parasieten op groeien, orchideeën zoowel als hangplanten, die wel pruiken haar lijken. Palmen en cactusgewassen van allerlei soort. Doch betrekkelijk weinig bloemen. Want in bloemensoorten zijn de koelere gewesten eigenlijk veel rijker dan de tropen.

Wij snorren zachtjes langs dien Passeio Publico, doch stoppen niet. Want onder dat dichte bladerendak blijft de hitte des daags hangen en wij zoeken koelte.

Een breede rij knippende lichtjes vergezelt ons langs den overkant van de baai, terwijl wij langs den kustboulevard glijden: de voorsteden Nictheroy en Icarahij, welluidende Guarani-namen uit den tijd, toen er in Rio de Janeiro nog Indianen leefden. Thans zijn het knusse villa-stadjes, waar men het strand voor de deur heeft en waar men zijn goddelijken avond inwijdt door eerst te water te gaan in den maneschijn.

Ook aan den stadsoever wordt gebaad, want Rio is eigenlijk een groote badplaats, met wel een dozijn verschillende stranden ter keuze, hetzij binnen in de baai, waar men zwemmen kan, hetzij buiten in de Atlantische branding, waar het baden meer een dansfeest in de golven is.

De boulevard omlijnt met flauwe bochten dien grooten binnenplas, die Guanabara heet, de schoonste baai ter wereld.

NACHT IN DE TROPENSTAD.
Een stadspark in Rio.

Als een waakhond ligt het Pão de Assúcar, het merkwaardige Suikerbrood, bij den smallen ingang uit zee. Lichtjes op den top, lichtjes op den rug, en een lichtje zelfs dat tusschen die twee plekken in de lucht zweeft: het kabelwagentje, dat den onbeklimbaren rotsklomp door de lucht met den bodem verbindt.

De auto snelt langs het asfaltlint, dat deze baai omzoomt van de oude stad tot aan het verre Suikerbrood. Een zeer zacht koeltje speelt om ons voorhoofd, terwijl we behaaglijk achterover liggen en ons door den wind laten bewaaieren.

Maar nu verlaten we onzen kustboulevard, en, eventjes, rijden we door een stukje straat. Een rond gat gaapt vóór ons, met een lange rij lichtjes langs de zoldering: een groote tunnel door de rotsklompen, die den toegang tot de buitenstranden afsluiten.

En daarna gebeurt het groote wonder: een nieuwe koelte streelt ons voorhoofd, en geeft ons zelfs even een kil gevoel. Een zilte lucht prikkelt, de met zuurstof oververzadigde dampkring van het open zeestrand, het ozon, die uit de schuimende branding opgerezen is als de nimfen uit de golven.

Nu opent zich een nieuw perspectief: een wijde boog van knipoogende lichtjes omzoomt een effen strand, waar een heel villapark van groote en kleine chalets langs ligt. Pronkende paleizen zijn er tusschen, maar ook bescheiden witte bungalows en genoeglijke badplaatsvillatjes.

De branding ruischt en dreunt op het zand. De auto's snorren zachtjes langs die eindeloze asfaltbaan. En de mensch leeft op, snuift de prikkelende zeelucht in, herademt in de koelte van het zeestrand.

Wij bereiken het einde van den halven cirkel, en zien achter ons den grooten boog van lichtjes, dien wij gereden hebben. De

auto wipt bij het fort Copacabana even over een smalle landtong heen, en begint aan een nieuwen halven cirkel, misschien nog wijder en grooter dan de eerste: het strand van Ipanêma. Links de oceaan, rechts in de schemering de donkere silhouetten der bergkolossen, die zwart afsteken tegen den rossig verlichten nachthemel van Rio de Janeiro.

Wederom verlaat de auto de kust. Een rotsmassief doemt voor ons op en het strand is ten einde. Maar de wagen beklimt een korte helling, en nu rijden wij op een soort galerij boven de zee, met de schuimende branding in de diepte beneden ons. Een kunstig in de rots uitgehouwen weg vergezelt de klotsende zee, met bochten en hoeken, en telkens nieuwe groepeerings van bergpieken en boomgroepen.

Een bosje palmen verheft zich op één uitgespaard hoekje. Het maanlicht glinstert op bladeren en stammen en giet een zilverachtigen schijn op den kabbelenden achtergrond van oceaan.

Uren lang glijden wij voort langs dezen sprookjesachtigen kustzoom, zalig in de koelte en genietend van de edelste genietingen, welke de groote tropenstad biedt: de dagelijks wederkerende afkoelingsrit langs de zee.

NACHT IN DE
TROPENSTAD.
De buitenstranden van
Rio de Janeiro.

DE AANKOMST van het stoffelijk overschot van den vroegeren Duitschen Rijkskanselier vorst B. von Bülow te Hamburg, waarheen het van Rome werd overgebracht.

FIGUREN EN FEITEN

BURGEMEESTER BÖSS van Berlijn, wiens naam herhaaldelijk wordt genoemd in het Sklarek-schandaal, bij de terugkomst te Bremen van zijn Amerikaansche studiereis. Hij heeft te Berlijn, waar hij met schelden en beschuldigingen van het publiek werd ontvangen, zelf een rechterlijk onderzoek aangevraagd, om te bewijzen, dat hij niet in het schandaal is betrokken.

HET NIEUWE Fransche Ministerie op de trappen van 't Elysée :

- 1 Cheron (fin.),
- 2 Hubert (justitie),
- 3 Tardieu (premier, binnenl. zaken),
- 4 Briand (buitenl. zaken),
- 5 Leygues (marine),
- 6 Loucheur (arbeid),
- 7 Marraud (onderwijs),
- 8 Hennesy (landbouw),
- 9 Flandin (handel),
- 10 Gallet (pensioenen),
- 11 Pernot (openb. werken),
- 12 Pietri (koloniën),
- 13 Maginot (oorlog),
- 14 Eynac (luchtvaart).

DE MODERNE ZAKENMAN. De Amerikanen, die hun zakenreizen tusschen New York en Boston per vliegtuig maken, kunnen den korten reis-tijd nog benutten door in het vliegtuig hun brieven te dicteeren in den Dictaphoon, waarna op hun kantoor de brieven later getikt kunnen worden.

DE KOLOSSALE sterrekijker van de sterrenwacht te Treptow, waar de laatste zonsverduistering werd waargenomen; het instrument heeft veel overeenkomst met een modern monster-kanon.

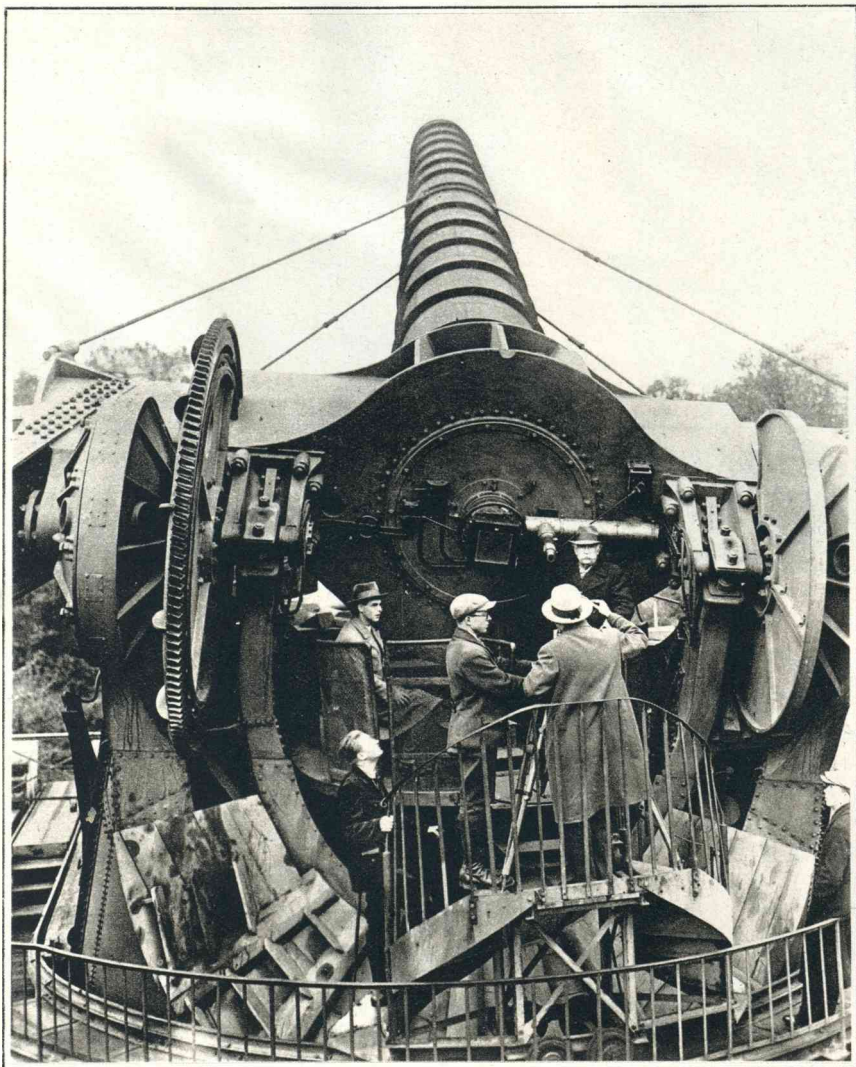

Foto-Nieuws

DE BEGRAFENIS van Walter Cavanagh en zijn zes kinderen te New York, die allen in hun woning stierven door gasverstikking.

LAWAAI. De invloed van het grootstads-lawaai, zooals het werd voorgesteld door een plaat op een Duitse tentoonstelling Gezonde Zenuwen.

OM
DE

WEDDENSCHAP

De deur viel dicht met een slag harder dan eigenlijk in overeenstemming was met de beleefdheid van een heer tegenover zijn gastvrouw. Maar Ernst had, zijn goedstemming in aanmerking genomen, die deur wel zóó hard kunnen dichtsmijten, dat het huis ervan in elkaar viel.

Hij had er genoeg van. Meer dan genoeg! Zoo als een kwajongen behandeld te worden! Zoo onredelijk. En dan nog wel in het bijzijn van haar moeder en broer. Als Fred zijn beste vriend niet was, kwam hij er vast nooit meer. Nooit meer. Nooit! 't Was anders niet de eerste maal, dat hij dat heldhaftig besluit nam.

Zich zelf had trachten wijs te maken, dat hij toch *niet* zoo heel veel om Sonja gaf. Maar het was natuurlijk ook met hem de bekende geschiedenis.

De mug en de kaars. Hij de eigenwijze mug en zij een heel aantrekkelijk kaarsje waaraan het zich branden eigenlijk een plezier was.

Maar nu was het uit. Uit! Ze kon naar de maan lopen. Ze kon...

Voor al die bittere wenschen is hier geen plaatsruimte beschikbaar.

Hij beende weg. Naar huis om zich te verkleeden voor de matches van vanmiddag. Toch fijn, dat hij die mixed double met Gine Gomez speelde. Had hij vooruit geweten, dat Sonja daarover zoo'n drukte zou maken? Gine was wel niet zoo heel erg sympathiek. Een echte flirt, maar ze speelde prima primum. Bah, hij trok zich van die kwestie daar straks niets aan. Als hij nu nog verloofd was met Sonja!

Hij twijfelde, of ze ook maar een greintje om hem gaf. Vriendelijkheid kreeg hij zeker maar met theelepeltjes toegediend.

En hij? Ze wist zoo goed, hoeveel hij van haar hield. Hoe hij om niemand anders,

door

A. P. HENGVELD

laat staan Gine, een sikkepit gaf. Enfin, uit was het nu! Zooals Sonja zich straks had aangesteld, kon ze niet van hem houden. Het beste was er heelemaal niet meer aan te denken. Uit. —

Maar hij dacht er toch den heelen middag aan.

Aan den anderen kant van de toegesmeten deur ging het ook niet malsch toe.

„Sonja, je moest je schamen, zoo tegen Ernst op te treden. Je behandelt hem als een kwajongen. Als ik niet beter wist zou ik zeggen, dat het beter voor hem was hier niet meer te komen.”

„Niet beter wist! U kunt het hem gerust zeggen moeder. Ik ben niets op zijn gezelschap gesteld. Ik vind hem eenvoudig een mispunt.”

„Kind bedaar. Je meent niets van wat je zegt. Dacht je, dat ik niet wist, dat je heel veel van hem hield? Heel veel.”

„Och moeder, houd toch op, voor mijn part kan hij...”

„Stil Sonja, die moderne meisjesontboezemingen wil ik hier niet hooren. Ernst is een beste jongen, die heel veel om je geeft. Dat je hem zoo mal op een afstand houdt, hindert mij al lang. Je zult er later spijt van hebben kind.”

Phf... De minachting van Sonja was absoluut meesterlijk.

„Ja, spijt! Ernst was werkelijk beleedigd. Je moogt hem er wel excuus voor vragen. Ik sta heelemaal aan zijn kant. Hoe denk jij erover, Dolf?”

De gevraagde, die zich het zusterschap van de jongedame heel wat minder aantrok dan zijn vriendschap tot den verongelichte, popelde al lang om zijn zuster een hartig woordje toe te voegen.

„Spijt! En ôf! Maar voor Ernst is het een bof, dat hij aan zoo'n „schat van een vrouwtje” ontkomt. Ik kan hem ermee feliciteeren hoor!”

„Och jongen, jij bent stapel. Hij heeft nog nooit een schijn van kans gehad. Krijgt haar ook nooit. Voor jou is hij een vriend. Voor mij lucht. Nu weet je het.”

„Weet u, wat de kwestie is, moeder? Zusje is erg in de war. Ze houdt tóch van hem, maar ze is verschrikkelijk jaloersch. Jaloersch op dat kleine Spaansche meisje. Jaloersch omdat hij vanmiddag er de double mee speelt.”

„Jong, hou jij je hoofd eens een paar uur onder de kraan. Ik jaloersch van dat zwartje! Ik jaloersch! Ernst kan voor mijn part...”

Ze keek haar moeder aan en zweeg wijselijk.

Dolf veranderde van onderwerp.

„Sonja, je moet ook spelen vanmiddag. Je mag wel voortmaken. 't Is bij tweeën.”

„Jouw waarschuwing heb ik niet nodig. Ajuus.”

De deur klapte dicht. Nog een tikje harder dan een kwartier te voren.

„Fred, je moet zulke dingen niet zeggen. Jaloersch wil geen meisje genoemd worden. Je meent het misschien best, maar je helpt Ernst er geen zier mee.”

„Best hoor, moedertje, best. Dat zaakje komt tóch wel in orde. Ik noem Ernst toch lekker weer „zwager”. Waar Sonja bij is!”

Hij kuste haar op het voorhoofd.

„Dag moeder. Ik ga de verrichtingen van het Spaansch-Hollandsche double bekijken. Zij liever dan ik. Het is smoor en smoorwarm om te spelen. Als wij voor vijven geen onweer hebben, dan ben ik een peulvrucht.”

Dolfs voorspelling bleek waarheid. Donkere wolken paktten zich samen; terwijl op

beide banen het spel in vollen gang was, begonnen de eerste regendroppels te vallen. Ze vielen in steeds grooter dichtheid en weldra werd het een algemeene *sauve qui peut* naar het clubhuis. Het was bij vijven. Als de bui ophield, zouden de twee mixed doubles nog worden afgespeeld. In afwachting van die opklaring maakte ieder het zich zoo gemakkelijk mogelijk en vormden zich gezellige groepjes rondom de tafeltjes. De gesprekken wisselden zich af met steeds pessimistischer blikken naar de lucht. Geen wonder, want een onweer van respectable geweldigheid had domicilie boven de tennisbanen gekozen en dacht blijkbaar voorloopig niet aan overtrekken. Het werd angstig donker. De bliksem was niet van de lucht. De radio, die tot nu toe met vroolijke muziek de stemming had helpen opfleuren, werd veiligheidshalve afgezet. De telefoon op een zijtafeltje bij het raam rinkelde telkens; sommige dames bleven er angstig uit de buurt. Verscheidene spelers waren al reeds naar huis getrokken.

Op het voorpleintje sneden de gesloten wagentjes door het watergordijn.

Het gelukkig bezit van een wagentje was noch Dolfs noch Ernst's deel, en zoo zaten ze met Gine Gomez, Sonja en nog een paar anderen te wachten, tot de bui eindelijk zou overdrijven. Dat wil zeggen, het groepje zat bij elkaar, behalve Sonja, die aan den anderen kant van het clublokaal zich eenzaam had opgesteld, verdiept in de lezing van een sportblad. Ten minste naar het scheen.

Als ze dien middag niet had moeten spelen, was ze vast niet gekomen.

Een helle flits, gevolgd door 'n ratelenden donderslag, deed het gezelschap schrikken. Ernst zag een vonk tusschen de telefoon en het fonteintje overspringen.

Gine was bleek. Angst sprak uit haar oogen.

„Ik wil hier vandaan. Toe Ernst, telefoneer om een taxi.”

„Nu telefoneren! Ik zou je hartelijk danken. Straks als het onweer over is. Nu is het beslist gevaarlijk.”

„Gevaarlijk, gevaarlijk! Och jongen, wees niet kinderachtig. Ik moet zeker eerst wachten, tot de bliksem hier is ingeslagen. Telefoneer alsjeblieft en laten we allemaal hier weggaan. Dit huisje ligt zoo hoog.” Flits! Het electrische licht knipperde en het clubhuis dreunde van den slag. Het weer was inderdaad beangstigend. „Vooruit Ernst. Telefoneer alsjeblieft. Ik wil weg!” Ernst aarzelde. Hij keek in het pikante bange gezichtje, de mooie donkere oogen, aarzelde. De mooie donkere oogen kregen een heel andere uitdrukking. Minachting, woede spraken eruit. „Durf je niet? Dan zal ik het zelf doen. Ik dacht, dat je dat risico wel voor me over zou hebben.”

Gine maakte aanstalten om op te staan. Ze keek Ernst strak aan.

„Een laffe man!”

Ernst kreeg een kleur als een pioen. „Bang? Nee, bang ben ik niet. Het is alleen onverantwoordelijk. Maar voor jou zal ik telefoneren.” Hij sprong op. Maar een ander, een ander

die goed geluisterd had, ondanks het sportblad, sprong ook op.

„Ernst wees niet gek! Je mag niet telefoneren met zulk noodweer!”

Gine draaide zich om naar de spreekster. Keek toen Ernst tartend aan.

„Nee, als je niet mag! Dan natuurlijk niet. Wat een uitkomst!”

Ernst gezicht vertrok.

„Ja, ik wil gek zijn. Ik zal wel telefoneren!”

Weer flitste het. Weer rinkelde de bel.

„Ik wil niet, dat je telefoneert.”

„Wedden, dat ik het toch doe en wel onmiddellijk!”

„Ja... wedden. Om wat?”

„Om een nieuw racket.”

Hij liep naar de telefoon en wilde naar den haak grijpen. Maar voordat hij zijn hand bij het rinkelende toestel had gebracht, stond er geen telefoon meer op het tafeltje. Een slag, een geluid van verbrijzeld metaal en wat eens een telefoontoestel geweest was, lag in stukken op de grond. Het snoer was totaal afgerukt.

Sonja stond er naast, haar vernielde racket in de hand. Het was wel een rake „smash” geweest.

„Telefoneer nu maar voor je....” Het woord kwam er niet uit, maar haar van woede glinsterende oogen lieten geen twijfel aan de minder vleierende bedoeling.

Meteen draaide ze zich om, verdween door de glazen deur. Zonder mantel, zonder hoed stapte ze als een zegenvierende amazone door de nog steeds neerstroomende regen het gazon over, naar den uitgang van het clubterrein.

De achtergeblevenen hadden niet met grooter stomheid geslagen kunnen zijn, indien de vernieling door het hemelvuur geschied ware, inplaats van door een krachtige vrouwenhand, gewapend met een stevig racket. De stemming was door het incident verdwenen. En toen een half uur later het weer opklaarde, was ieder blij zijn huisgoden te kunnen gaan opzoeken.

Het was in geen deele: the end of a perfect day.

's Avonds tegen acht uur beldé Ernst aan. Waar, behoeven wij niet te zeggen. Dolf kwam hem in de gang tegemoet.

„Zoo kerel, blij je te zien. Een nare geschiedenis vanmiddag. Kom mee dan zullen wij die diverse muizenissen eens wegpraten. Ik heb fijne sigaretten en ouwe whisky.

Ernst deed echter heelemaal niet somber.

„Vertel eens gauw. Waar is Sonja?”

„Die halve gare? Die is niet eens komen eten. Ze zit alleen in de serre. Natuurlijk als een soort Kenau op haar lauweren te rusten. Een flink stuk ijs op haar bol is het eenige. Jij moest....”

„Dolf, kerel je bent een beste dokter, maar in dit geval zou ik toch zelf graag de diagnose stellen. Ik ga er heen. De deur zal toch wel niet op slot zijn.”

Hij noch Dolf konden weten, dat bedoelde deur sedert het belletje van Ernst op een vrij groote kier stond en dat zich in die kier een heel lief roze meisjesoortje vertoonde.

Maar toen Ernst naderde waren 'n kier 'n oortje verdwenen.

Hij klopte. Klopte nog eens. Greep den deurknop en draaide hem om. Het slot was los. Hij trad binnen en sloot de deur achter zich.

De doortastende vrouw zat met den rug naar hem toe.

„Sonja...!”

De dame draaide zich met stoel en al om. „Jij...! Hoe durf jij hier nog in huis te komen! Hoe durf je...!”

„Sonja. Waarom deed je dat vanmiddag? Waarom sloeg jij die telefoon kapot?”

„Waarom, waarom...?” Ze was opgestaan en keek verschrikkelijk boos.

Ernst wachtte.

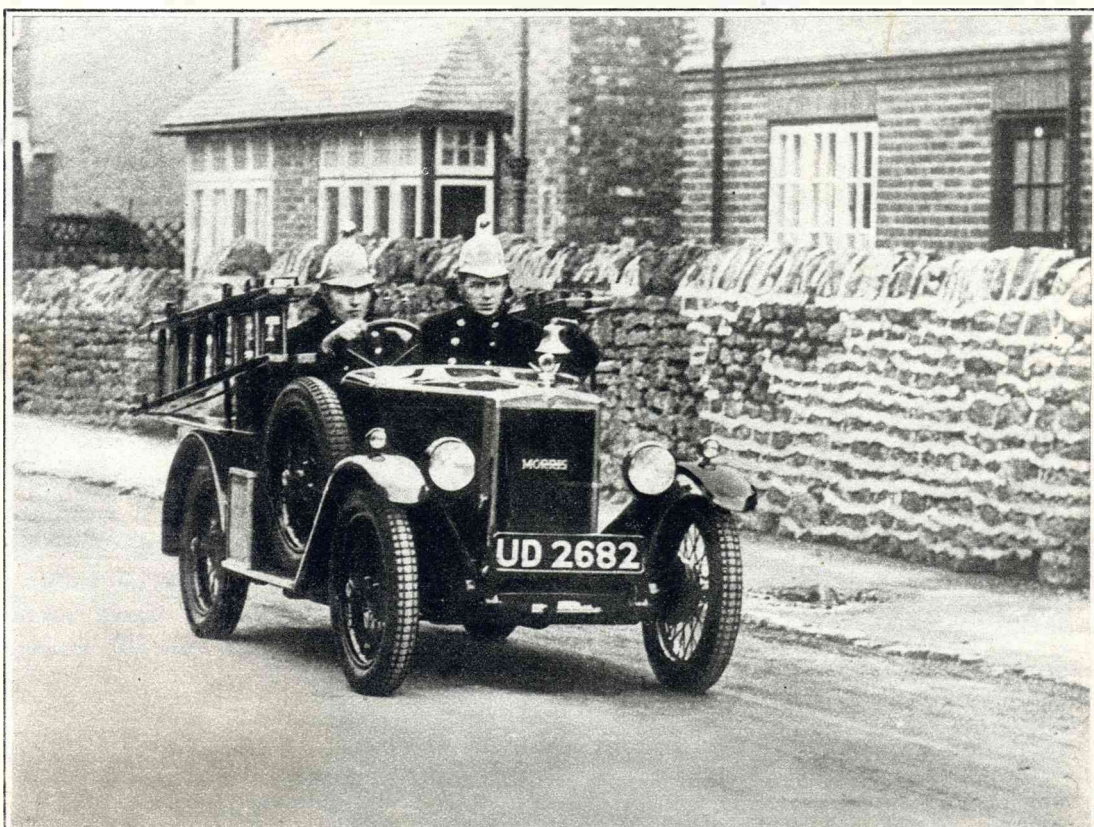
„Waarom...? Om die weddenschap te winnen natuurlijk. Wat dacht jij wel?”

Ernst was heelemaal niet bang. Zelfs niet voor die ontzagwekkende blikken. Zijn gedachtengang en logica bleken verbijsterend.

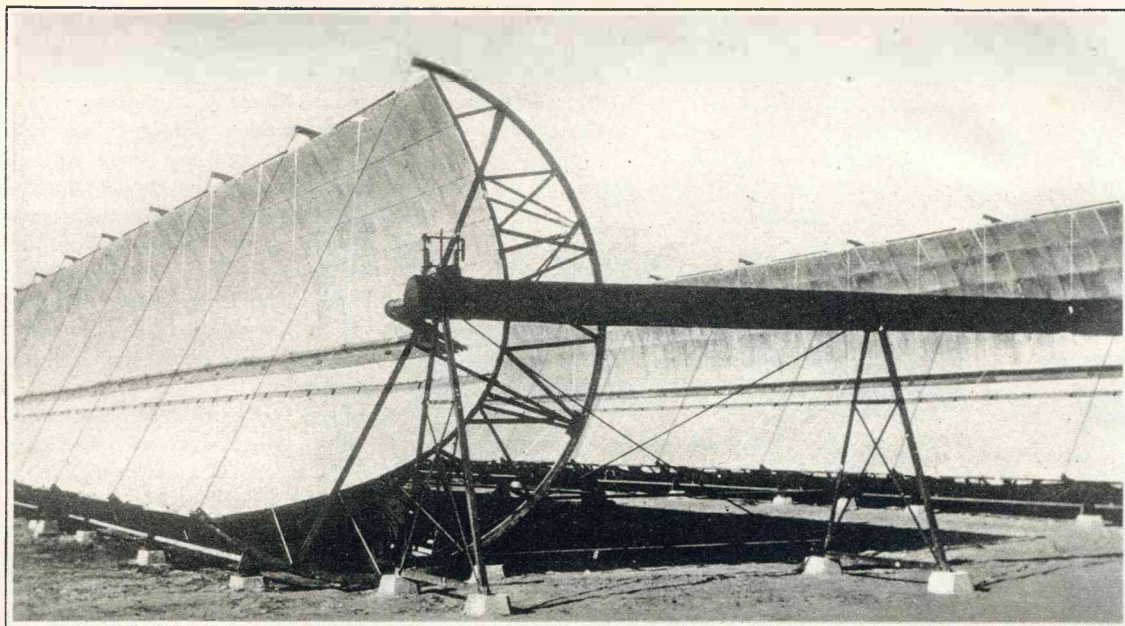
„Sonja, schatje, wil je met me trouwen?”

„Schatje...! Trouwen....? Nee, natuurlijk niet!”

Maar ze deed het toch.

DE LILLIPUT-BRANDSPUIT, die op de tentoonstelling van motorrijtuigen te Londen te zien was. De kleine auto kan 80 K.M. per uur rijden.

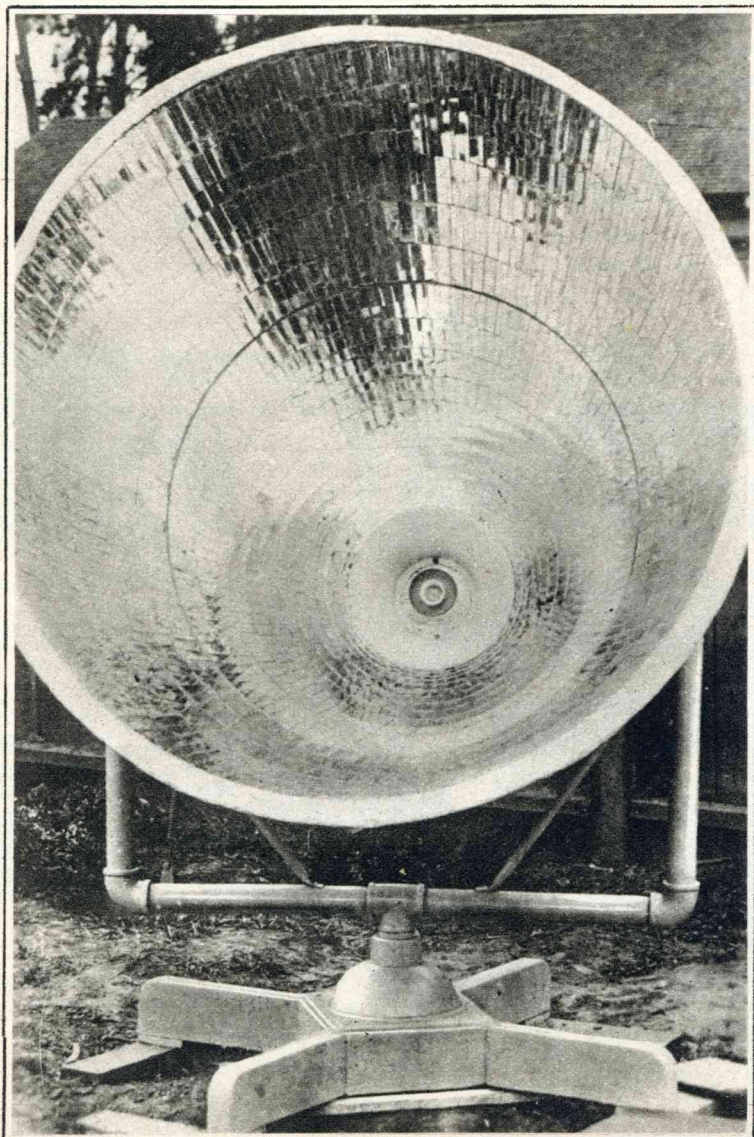
DE ZON-MACHINE in Moadi (Egypte) waarin water tot stoom wordt verhit voor een stoommachine.

Velen hebben een oplossing gezocht voor het probleem om de warmte van de zonnestralen als krachtbron voor industriële doeleinden aan te wenden; van een systematisch gebruik der zonnewarmte op groote schaal kan ook nu nog niet gesproken worden.

Wel heeft men hier en daar in zon-rijke landen installaties gebouwd. Meestal bestaat de

Zonne-Energie

ROB GODDARD van het natuurkundig laboratorium der universiteit te Clarke (Amerika) heeft kortgeleden een nieuw instrument geconstrueerd, waarmee, naar hij beweert, zonnestralen tot 't hoogste nuttig effect in arbeidsvermogen kunnen worden omgezet.

inrichting uit groote reflectoren, die de stralen van de zon opvangen; in het midden daarvan zijn met water gevulde buizen. De warmte brengt het water tot kookhitte, de stoom wordt naar een centraal punt gevoerd en brengt een stoommachine in beweging. In Californië heeft men dit beginsel toegepast voor een zonne-keuken; de zonnestralen verhitten een oliereservoir, in het midden waarvan een holle ruimte is, waarin spijzen kunnen worden gekookt. Men moet daarin een temperatuur van 130° bereiken hebben.

EEN REFLECTOR, die de warmte van de zon opvangt voor de verhitte van water.

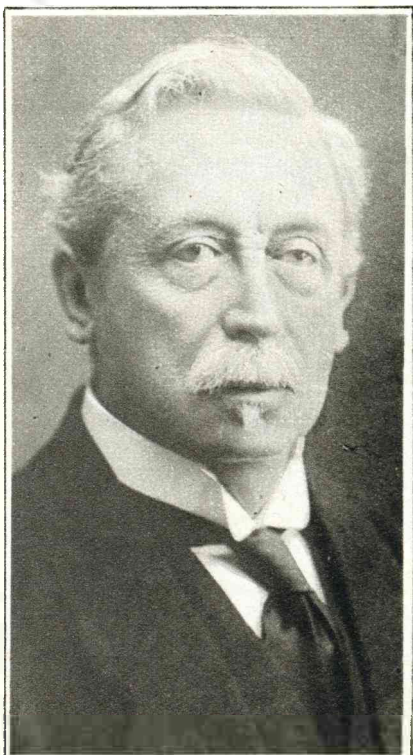
PRINS MAX VAN BADEN, de laatste Rijks-kanselier van Duitschland tijdens den wereldoorlog, is te Constanz op 62-jarigen leeftijd overleden.

HISTORIE VAN DE WEEK

JIMMY WALKER, de populaire burgemeester van New York, een openbare redevoering houdend tijdens de campagne voor de burgemeestersverkiezing. Walker's campagne heeft succes gehad: hij is voor een nieuwe vierjarige periode gekozen.

DE VULKAAN Santa Maria op Guetamala, die door een uitbarsting groote verwoestingen heeft aangericht en reeds meer dan 300 slachtoffers heeft gemaakt.

DE NOBELPRIJS voor geneeskunde 1929 is toegekend aan prof. Eijkman te Utrecht.

DE GROOTE REIS bij het Ver. Tooneel te Amsterdam. Paul Huf (rechts) en Fr. v. Dijk als de kok in een der beste scènes, zoekend naar het magere stukje spek.

DE GROOTE REIS

Het zal voor ons, die het groote geluk hadden de oorlogs-verschrikking niet bij ondervinding te kennen, steeds zeer moeilijk blijven, om ons die verschrikking waar en levend voor te stellen. Na oorlogslectuur, die den laatsten tijd veelvuldig verschijnt (wij schreven vroeger reeds hierover) en tooneelstukken (niet door films, want er is feller lijden dan de verschrikking van vuur en tanks, die deze, meestal zeer realistisch, voorstellen), weten wij wel, dat de oorlog, naast dood en vermin-king en economische ontredde-ning, de tragedie van den mensch is: de mensch die de pijn in zijn lichaam voelt vreten, die zich vooral ontwricht, geestelijk totaal verwilderd voelt; de loopgraaf wordt voor hem een graf, waarin hij, in wanhopige machteloosheid, zijn mensch-waardigheid ziet wegzinken. Van dat lijden gaf Jan v. Ees indertijd een denkbeeld als de soldaat in *Het graf van den onbe-kenden soldaat*. Remarque zei het aldus: „De oorlog heeft een generatie verwoest, zelfs als zij aan de granaten wist te ontkomen.”

Schrikt wij in *De Groote Reis* van Sheriff, hoe fel de desillusie van den jongen luitenant Raleigh moet zijn, wanneer hij zijn bewonderden held Stanhope in de loopgraaf terug-vindt als een whiskey-slaaf; wij zien den demoraliseerenden invloed van den oorlog op dezen Stanhope, die een held heet doch zich door whiskey tegen bangheid moet bedwelmen; doch den hopeloozen, den woest makenden maar niet te keeren ondergang van den mensch als mensch heeft Sheriff niet vermogen te geven. Wel had hij de goede kleuren op zijn palet om voor ons uit te beelden die eigenaardige loopgraaf-mentaliteit: het willen vergeten dat er zoo iets als oorlog is tijdens de weinige rusturen; het nietige, dat zoo heftig belang-rijk wordt. „Wij hebben geen peper meer! Nu wéér abrikozen en geen ananas voor dessert?”

Daarom houdt Sheriff ons vast, ondanks de weinige actie van zijn stuk; daarom toont hij zich met de *De Groote Reis* een schrijver, die weet wat tooneel is; hij brengt sfeer in de zaal. Daarom is het jammer, dat men zich af en toe in militaire uitdrukkingen vergist en soms officieren laat optreden op een manier, die geen enkel leger kent. Het zijn nietig-heden, die echter de zuivere sfeer storen. Hij bereikt

drijving, en Luc. Wensing als luitenant Hibbert stond niet steeds op de hoogte, die hij bereikte bij het dinertje.

En dan was er de Osborne van Ed. Verkade en de Trotter van Paul Huf. Verkade's gave, weldadige creatie van den even-wichtigen, vriendelijken, echt menschelijken leeraar-officier („ja, wij leeraren komen ook wel een enkelen keer buiten de school, Raleigh”), de levende, echte, sterk typeerende creatie van Huf als luitenant Trotter. Er waren deze enkele, zoo verscheiden menschen, die met een simpel boekje, grappen, herinneringen aan het tuintje thuis of whiskey de martelende gedachte aan de ellende willen wegdringen, het als-maar-sigaretten-rooken, het gewild-gewone of nerveuze be-wegen in het sombere onderkomen met de flakkerende kaarsen, waardoor deze voorstelling van het Vereenigd Tooneel lang in de herinnering zal blijven en een van de belangrijkste is van dit seizoen-tot-nu-toe.

H. A.

DE GROOTE REIS. Hans v. Meerten als de kolonel (links) en Joh. de Meester Jr. als kapitein Stanhope, de horloges gelijk zettend vóór den uitval.

DE LUCHT-POLITIE te New York is een feit geworden; onlangs werd deze modernste afdeeling om het onderzoek naar misdadigers zoo vlug mogelijk te volbrengen, geïnstalleerd.

BUITENLAND

VAN NEW YORK naar Sacramento, een afstand van 3000 mijl, telefoneerde onlangs de stomme kolonel R. Marshal, die twee jaar geleden bij een ongeluk het spraakvermogen verloor. Het telefoongesprek werd mogelijk gemaakt door een soort blaasbalg, die correspondeerde aan de bewegingen der lippen en de woorden natuurgetrouw weergaf.

DE OPENLUCHT-KACHELS in Frankrijk zijn weer verschenen; de kilte van November maakte het bij de rennen van Auteuil tot geen overdadige luxe.

DE VLIEGENDE DOOD.
Pest, oorlog, honger.

DE VLIEGENDE DOOD

DOOR J. SCHILSKER

De dood, die den mensch vanuit de lucht bedreigt, in den vorm van bliksem, zwavelregen of pestilentie, is eeuwenlang een bekende voorstelling geweest. De voorstelling hiervan in vroeger eeuwen is echter juist geweest, wordt nu in Amerika beweerd; het blijkt ten volle een wetenschappelijk feit te zijn. Een bacterioloog zegt de bewijzen te hebben gevonden, dat de bacteriën van plantenziekten door de lucht verspreid worden en dat deze bacteriën, gevonden op de vleugels van een vliegtuig, aangetroffen worden op grootere hoogte dan vliegmachines gewoonlijk bereiken.

Er zijn het eerst proeven genomen betreffende plantenziekten; de Amerikaan Dillon Weston, verbonden aan het landbouw-departement van de Cambridge Universiteit, heeft echter verklaard, dat, indien plantenziekten aldus verspreid worden, zeer waarschijnlijk ook bacteriën van dierenziekten door de lucht hun weg vinden, zooals gebeurd kan zijn bij de mysterieuze mond- en klauwzeer-epidemie van enkele jaren geleden in verschillende gedeelten van Engeland, en dat deze theorie ook moet worden aangenomen voor de verspreiding van ziekten onder de menschen.

Jaren geleden nam men aan, dat verschillende ziekten door de lucht werden verbreid. Later verwierp men deze stelling en geloofde men, dat de bacteriën werden overgebracht in voedsel en water en door contact van de menschen onderling. Nu echter komt men weer terug tot de lucht-theorie; sommige epidemies zouden aldus verklaard kunnen worden, bijv. ook de pestepidemie in vroeger eeuwen. Zoo kan als 't ware ziekte en dood uit de lucht regenen, want Dillon Weston heeft bevonden, dat wolken

over 't algemeen meer bacteriën bevatten dan de lagere, heldere lucht; bij regen zetten de bacteriën zich in de droppels vast en komen zoo op de aarde, in drinkbakken en op weiland, zoodat de boer, die zijn vee gezond voedsel en water denkt te geven, de dieren besmet met een of andere gevaarlijke ziekte.

Enkele jaren geleden maakte Dillon een vliegtocht, toen hij op het idee kwam om een klein glaasje, zooals ze gebruikt worden voor de te onderzoeken stoffen met een microscoop, buiten boord te houden. Toen hij, na de vlucht, het glaasje in het laboratorium onderzocht, zag hij tot zijn verrassing enkele stofdeeltjes, die bacteriën schenen te bevatten. Een nauwkeuriger onderzoek had zulke resultaten, dat men besloot de proef te herhalen; wederom hadden zich in de lucht bacteriën op het glaasje vastgezet. Op verschillende manieren bracht men vervolgens bacteriën naar de aarde. Op een hoogte van 3500 Meter vond men levende bacteriën; hetzelfde resultaat had men op 2500 Meter hoogte. Men vond er meer in den zomer dan in den winter, en meer in de wolken dan daarbuiten. Voorts ontdekte men, dat ze in regendroppels werden meegevoerd. De proeven hebben Dillon Weston tot de verklaring gebracht, dat de atmosfeer, vooral in de wolken, bacteriën bevatten en dat men hier waarschijnlijk een oplossing kan vinden, waarnaar lang is gezocht. Het onderzoek werd bemoeilijkt, doordat de bacteriën niet tot volle ontwikkeling konden worden gebracht.

Dillon Weston wilde niet aannemen, dat de lucht op groote hoogte veel bacteriën zou bevatten en helde eerder naar de meening over, dat het stof met de bacteriën niet in de lucht maar op

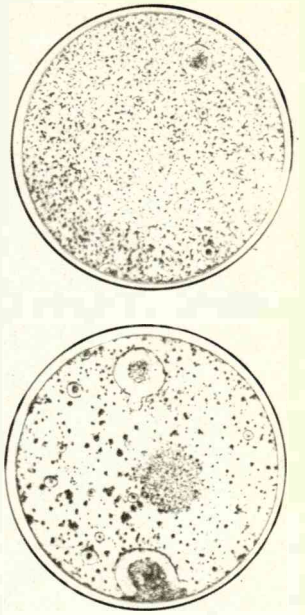
den beganen grond zich op het glaasje had gezet. Daarom zette hij de proeven voort, om tot een zoo stellig mogelijk resultaat te komen. Kleine glazen buisjes, gevuld met een oplossing, waarin bacteriën gemakkelijk tot ontwikkeling komen, werden, zorgvuldig afgesloten en vrij van bacteriën, op de vluchten meegenomen en op verschillende hoogten ontkurkt. Daarna werden de buisjes weer gesloten en verder alle maatregelen genomen, om zeker te zijn, dat men alleen stofdeeltjes uit de hooge luchtlagen verkreeg. In het laboratorium werd de inhoud onderzocht en liet men de bacteriën, zoo ze gevonden werden, onder de daartoe meest gunstige omstandigheden ontwikkelen. Aldus werd zooveel mogelijk materiaal ter onderzoek verzameld.

Dillon Weston van de Cambridge Universiteit is niet de eerste, die proeven in deze richting heeft genomen. Ongeveer acht jaar geleden stegen in Texas landbouw-autoriteiten voor hetzelfde doel in een vliegmachine op. Op groote hoogte, ruim 4000 Meter, vonden zij sporen van bacteriën, welke zij hielden voor de verwekkers van een plantenziekte, die toen in Texas heerschte. Drie jaar later deed professor Kimball, verbonden aan het Meteorologisch Bureau van de Vereenigde Staten, soortgelijke onderzoekingen. Hij steeg op tot een hoogte van 3500 meter; in het stof, dat hij hier opving, vond hij eveneens sporen van bacteriën. Eenigen tijd later vond men juist dezelfde voorwerpjes in stof, dat op geringe hoogte boven een stad in Engeland was verzameld. Men kwam na onderzoek tot de conclusie, dat het bacteriën waren van een plantenziekte.

Het resultaat van deze en andere onderzoekingen in de lucht zou een verklaring kunnen geven van sommige epidemies, zooals de reeds genoemde mond- en klauwzeer-plaag, waarvan de verspreiding een raadsel was, zomin als men kon verklaren, vanwaar de eerste besmetting was gekomen. Het gebeurt bij dergelijke epidemies, dat een bepaalde streek geheel besmet is, de streek daaraan grenzend vrij blijft van de ziekte en dan weer een streek aangetast is. Indien de bacteriën van plantenziekten en van ziekten onder de dieren zoo gemakkelijk door de lucht verspreid worden als Dillon Weston aanneemt, kan zulk een verschijnsel gemakkelijk verklaard worden.

De ziekten onder de menschen houden nog enkele geheimen voor de studie der epidemies. De vreeselijke epidemies, welke ons uit de geschiedenis bekend zijn, bijv. de plaag van den zwarten dood, waardoor Europa soms bedreigd werd, zijn zoo lang geleden, dat betrouwbare medische rapporten daarover niet tot ons zijn gekomen. Sommige schrijvers handhaven nog de stelling, dat de pest-epidemie van de veertiende eeuw werd voorafgegaan door bijzondere weersomstandigheden, n.l. zeer kalm weer afgewisseld door plotselinge heftige stormvlagen. Een dergelijke verklaring zijn wij geneigd te beschouwen als een weerspiegeling van het geloof der vroegere schrijvers, dat een fatale gebeurtenis als een pest-epidemie door bijzondere omstandigheden en verschijnselen moest worden voorafgegaan. Aldus zouden deze schrijvers, misschien half onwillekeurig, de ongewone weersomstandigheden zelf geschapen hebben.

DE VLIEGENDE DOOD. Een micro-foto van de bacteriën, die in de lucht op groote hoogte werden aangetroffen.

om bijzondere gebeurtenissen te doen voorafgaan door ongewone verschijnselen. Intusschen is het mogelijk, dat de oplossing toch in deze richting gezocht moet worden. Misschien hebben afwisselend kalm en stormachtig weer sterke luchtverplaatsingen in de atmosfeer bewerkt, zoodat de fatale bacteriën van de vermoedelijke plaats van afkomst in het Oosten omhoog werden gevoerd en naar Europa gebracht; op dezelfde manier kunnen zij in ons werelddeel van land naar land zijn verspreid.

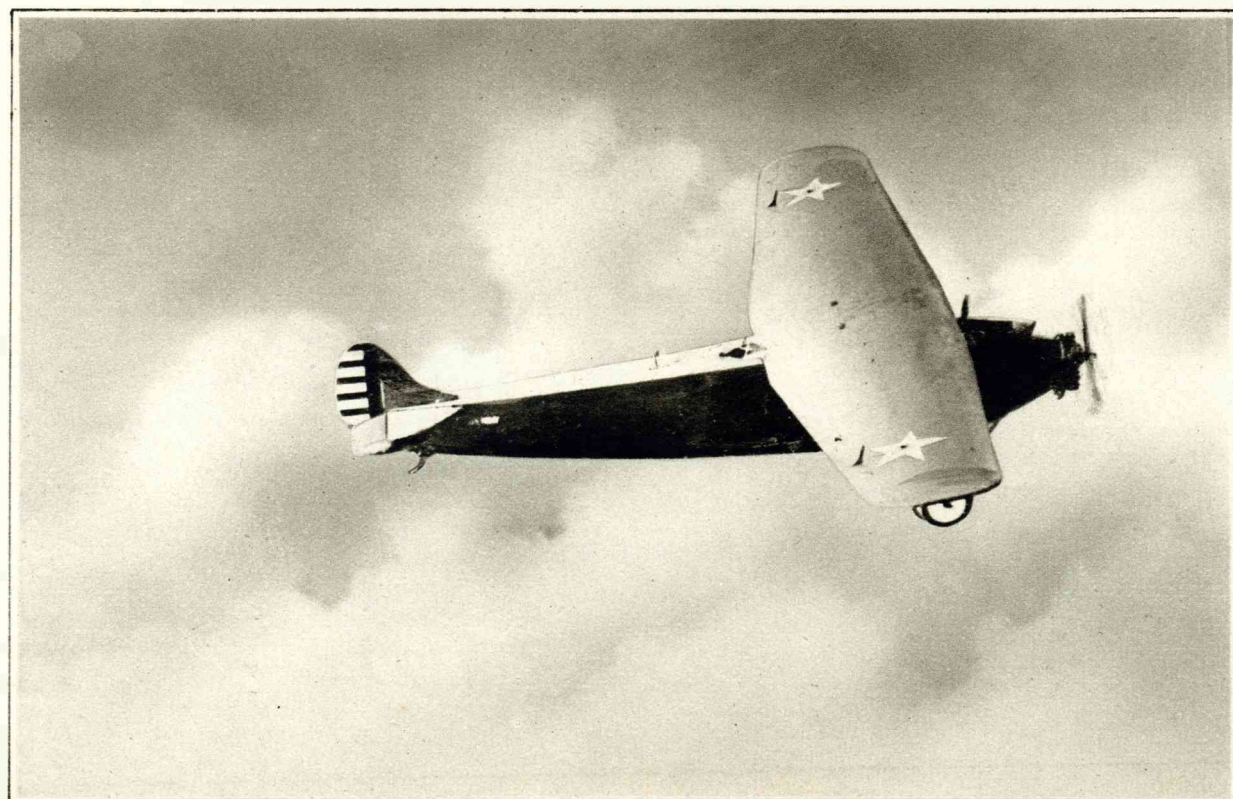
Deze theorie schijnt te moeten worden aangenomen voor de verklaring van enkele plotselinge ziekten. Enkele jaren geleden brak op een mailschip in volle zee een vreemde, besmettelijke ziekte uit, waardoor vele passagiers werden aangetast. De scheepsdokter moest bekennen, dat hij vrijwel machteloos tegenover deze ziekte stond, omdat hij dergelijke verschijnselen nooit had gezien; hij kon de diagnose niet stellen. Gelukkig bleek de ziekte niet kwaadaardig te zijn. Begrijpelijkerwijs heerschte er groote onrust onder de passagiers, vooral omdat men meer dan een week van iedere haven verwijderd was, doch er stierf niemand; alle patiënten genazen weer na enkele dagen. Meer van dergelijke gevallen zijn bekend, waarbij men naar de oorzaak van de ziekte slechts kon gissen. Het is mogelijk, dat de bacteriën vanuit de lucht op het schip kwamen.

In een gedeelte van Duitschland en later in Frankrijk werden eenigen tijd geleden velen aangetast door een ziekte, die tot dusver daar niet was voorgekomen. De verschijnselen hadden eenige overeenkomst met die van de roodvonk. Ook deze ziekte had geen kwaadaardig karakter; na eenige maanden waren alle patiënten genezen en verdween de ziekte, terwijl zij er sindsdien niet meer werd geconstateerd. Een soortgelijk geval tenslotte is bekend van een onbekende epidemische ziekte in enkele laaggelegen, moerassige gedeelten van Duitschland, die de modderkoorts werd genoemd.

Sinds het auto-verkeer de laatste jaren op bijna onttellende wijze is toegenomen, weet ieder bij ondervinding, hoe het op drukke buitenwegen in den zomer stoffiger en minder frisch kan zijn dan in de groote stad. De onfrissche atmosfeer kan men slechts ontvluchten door naar een afgelegen plekje te reizen, ver van spoorbanen en groote verkeerswegen, naar de bergen in het buitenland, of door met een vliegtuig op te stijgen tot een hoogte, waar het stof der steden niet kan doordringen. Wanneer echter deze

Amerikaansche berichten over verspreiding van allerlei ziekten door de lucht waarheid bevatten en de medische wetenschap op enkele duizenden meters boven de aarde werkelijk nieuwe ontdekkingen zal doen, zou er nergens voor den bestoefte stadsmensch nog een toevluchtsoord zijn.

In Amerika moet reeds van overheidswege een speciale dienst zijn ingesteld, die de lucht boven de steden voortdurend onderzoekt, evenals het stof dat van de straten wordt opgejaagd.

DE VLIEGENDE DOOD. De vliegmachine in een wolk, waar het stof met de bacteriën werd verzameld.

MENSCHEN

PROF. HENRI EVERS, de bouwmeester van het Rotterdamsche Raadhuis, is overleden.

'N MERKWAARDIG standbeeld van Yuanschikai, president van China, in de omgeving van Peking. Het bijzondere van dit monument is, dat het den president voorstelt in rok en met de hand in den zak.

DE LAATSTE EER aan het graf van den heer J. v. Loggen, oudvoorzitter van den Bond van Ridders in de Militaire Willemsorde beneden den rang van officier, die op de Oosterbegraafplaats te Amsterdam met militair eerbetoon werd begraven.

RICH. CROOKS, de Amerikaanse tenor die als een der grootste thans levende zangers geldt, treedt in enkele plaatsen van ons land op.

NINI THEILADE, de 14-jarige danseres, (helaas) dus een kind nog, zal dansavonden geven in de maand November te Amsterdam, den Haag, Utrecht, den Bosch, Rotterdam, Nijmegen, enz. Theilade is een leerlinge van Anna Pawlowa, die in haar een toekomstig dans-wonder ziet.

BUITENLANDSCHE GASTEN

VICENTE ESCUDERO, de Spaansche danser maakt een rondreis door ons land met zijn gezelschap.

DE NIEUWE WINTERMANTELS HUN VORMEN HUN GARNEERING

Dit zeer origineele model van Redfern is uitgevoerd in beige-rosé getint materiaal en gegarneerd met smalle biezen, kraagje en moderne cravatte van zwart breitschwanz.

DOOR R. HAGEDOORN

Nu de dagen steeds korter en korter worden, staat de wintermantel in het teken der algemeene belangstelling.

Evenals de japonnen en hoeden van dit seizoen, heeft ook de mantel belangrijke veranderingen ondergaan.

De rechte lijn, welke de laatste jaren

zoo gezocht was, wordt alleen nog in de sport- en reismantels gehandhaafd.

De meer gekleede modellen zijn van boven glad, zeer nauwsluitend en loopen naar onderen toe wijd uit. Deze wijde wordt verkregen door in vorm geknipte volants, stolp- of klokplooiën.

De sport- en reismantels zijn, zooals wij reeds zeiden, nog altijd recht. Meestal vrij ruim, gegarneerd met groote zakken en een breede ceintuur van lakleder, suède of wel van hetzelfde materiaal als de mantel. Van de stoffen, welke het meest gebruikt worden voor dit soort mantels, noemen wij: burraspor, djaspor en de zware tricot- en tweedstoffen.

Om geheel in stijl te blijven met de sportjaponnetjes is de voering dezer mantels meestal van jersey of kasha.

De nieuwe namiddagmantels zijn dit jaar van een zeldzame elegance. Behalve de lange mantel, worden er veel $\frac{3}{4}$ en $\frac{7}{8}$ modellen gedragen. Het „prinsesse model” is zeer in trek.

Hetgeen ons bij de nieuwe creaties het eerst opvalt, zijn de volumieuze bontkragen, welke van voren in sjawlvorm zijn en van achter hoog tegen den hals op staan. Soms zijn ze zóó hoog, dat het hoofd van de

draagster er heelemaal in wegduikt.

Dikwijls valt de kraag met een punt op den rug.

Op 't gebied van namiddagmantels domineren als materiaal: velours de laine, laken, drapella, geribt, effen en bedrukt fluweel.

Van de mouwen wordt dit jaar bijzonder veel werk gemaakt. Vooral het gedeelte tusschen elleboog en pols biedt ontelbare variaties, zoowel wat vorm als garneering betreft. De meeste mouwen zijn van den schouder tot aan den elleboog vrij nauwsluitend, worden naar onder toe wijder en bij den pols weer nauwer. De bontgarneering reikt dikwijls tot aan den elleboog, soms nog hooger. De wijde mousquetaire-manchet zal veel gedragen worden. Een andere garneering, welke men veel zal zien, bestaat uit een rand bont om den pols

Groote manchetten van dik geelachtig bont garneeren dezen rijken avondmantel van gele zijde met wit en blauw borduursel. (creatie Norman Hartnell)

en een andere als een breeden armband ter hoogte van den elleboog.

Ondanks de hoge prijzen van de bontvellen worden haast alle mantels rijk met bont gegarneerd. Behalve met enorme kragen en ingewikkelde mouwgarneeringen, worden zij versierd met breede randen, cravatten en strikken van bont.

Voor gekleede mantels wordt veel vossenbont gebruikt. Zoowel echt als kranig geïmiteerd blijft vossenbont een zeer exclusieve garneering. In vele gevallen wordt de vos in z'n geheel, dus met kop en staart, als kraag of garneering gebruikt. Een ander bontsoort, dat veel gedragen wordt, is hermelijn, zoowel zwart geverfd als wit.

Hetgeen bij dit smaakvolle ensemble van Brandt een vroolijk bedrukte voering schijnt te zijn, is in werkelijkheid niets anders dan een lange, smalle sjawl welke met drukknoopjes in den mantel bevestigd is en zoowel onder als boven den mantel gedragen kan worden.

en hazenbont tot de meest en vogue zijnde bontsoorten.

Ten slotte een woord over de avondmantels. Deze zijn of héél kort, drie kwart of wel even lang als de japon, in 't laatste geval dikwijls van achteren langer dan van voren.

Als materiaal worden veel brocaat, lamé stoffen en soepele velours gebruikt. Vele modellen worden van dezelfde stof als de japon vervaardigd.

Ook de avondmantels worden overvloedig met bont gegarneerd.

Tot de allerlaatste snufjes behooren de avondmantels van wit velours chiffon, bezaaid met pailletten en strass, en gegarneerd met wit hermelijn.

Een kostbare dracht welke doet denken aan de fantastische kleding der prinsessen uit de „Duizend en één nacht“ sprookjes.

Het modehuis Rasmus ontwierp voor de sportieve vrouw dezen aardigen en tevens zeer praktischen sportmantel van beige-bruin getind tweed.

In dezen geel en grijs getinten sportmantel van „Jenny“ zijn verschillende typische mode-détails van dit seizoen saamgevat o.a. klokvormig onderstuk en de grappige, wijde manchet, welke tot aan den elleboog reikt.

In de nieuwe collecties zagen wij verschillende zwarte mantels, welke met deze kostbare bontsoort waren gegarneerd, waarbij de zwart-wit combinatie ons telkens door elegance en distinctie opviel.

Behalve astra-kan, caracul, breitschwanz en biberette behooren loutre, castor, schaa-

DE BREEDDE ARM BAND

door Jack Gordon

Toen de gebeurtenis, die ik hieronder verhaal, plaats greep, was ik sedert zes maanden te Amsterdam werkzaam, door mijn blad aldaar als correspondent aangesteld. De voor een buitenlander zoo typische hoofdstad van het merkwaardige kleine koninkrijk beviel mij bijzonder goed. Het is voor een buitenlandsch correspondent, wil hij zijn taak behoorlijk kunnen vervullen, noodzakelijk, veel relaties te bezitten. Inderdaad, bezat ik deze in voldoende mate, maar zij waren alle uiteraard van zakelijken aard, zoodat mijn avonduren meestal zonder bestemming waren. Een of twee avonden in de week bracht ik daarom door in een klein café in het centrum der stad; er was een goede band en er werd gedanst. Daar was het, dat ik voor het eerst kennis met haar maakte. Reeds den eersten keer dat ik het café bezocht, was zij mij opgevallen. Wat daarvan de oorzaak was zou ik niet kunnen zeggen. Het was mij reeds gebleken dat in Amsterdam veel dames, zonder begeleid te worden, de dancings bezochten.

Wat er van zij, haar persoonlijkheid trok mij aan. Zij was een buitengewoon goede dansense; ik vroeg mij zelfs af, of zij ooit *professional* geweest was. Wanneer ik het café bezocht was zij er altijd reeds; ik danste dikwijls met haar, en zoo kwam het dat ik op den duur aan haar tafel kwam zitten. Zij noemde zich Elsa Witz en was een Deutsche. Dikwijls vroeg ik mij af wat de oorzaak mocht zijn dat zij trouw iederen avond dit café bezocht — zij kwam iederen avond vertelde zij mij — maar ik wachtte mij wel daaromtrent vragen te stellen. Zij was geen vrouw, die men onbescheiden vragen stelt.

„U is de eenige heer dien ik hier ooit gesproken heb,” vertelde zij mij eens, „die niet opdringerig is of onbescheiden vragen stelt. Daarom dans ik graag met u, zelfs al trapt u mij op de teenen en al houdt u dikwijls geen rekening met de maat van de muziek.”

„Men beweert immers dat Engelschen niet muzikaal zijn,” herinnerde ik haar.

Elsa Witz was een aardig, zacht meisje — of scheen het te zijn. Haar oogen waren blauw en rond, kinderlijk bijna. Het haar droeg zij naar Duitschen smaak met twee platte wrongen over de ooren; het paste wonderwel bij haar zacht gezicht. Zij had kunnen poseeren als model voor Gretchen van Faust. Tot ik op zekeren dag een afstootende trek op dat gezicht zag; afstootend, omdat dit, naar mijn gevoel, scherp contrasteerde met haar werkelijke persoonlijkheid. Dat gebeurde bij de volgende gelegenheid. Zij droeg een merkwaardigen,

breeden armband, zoo breed dat het grootste gedeelte van den arm boven den elleboog er door bedekt werd. Schertsend vroeg ik haar eens of zij een prima donna, die de rol van Aïda vervulde, wellicht van haar armband beroofd had.

In een oogenblik veranderde haar geheele gelaat. Haar oogen verdonkerden en fonkelden tevens; het was of ik er haat in zag gloeien. Het gezicht vertrok; een grimige trek misvormde het. Zij hield de hand op de sluiting van den armband, of zij bevreesd was dat ik die zou trachten te openen.

„Elsa, wat scheelt je,” vroeg ik, geschrokken.

„Niets, niets, 't is uw schuld niet. Uw woorden brachten mij iets in den geest, dat is alles;” — zij aarzelde even — „iets, dat ik niet vergeten mag — maar dat ik mij op dit oogenblik niet behoef te herinneren.”

Na dezen avond sloeg ik Elsa Witz nauwkeurig gade, wanneer ik in het café was. Vele bijzonderheden vielen mij toen op, waarop ik eerst geen acht had geslagen. Zoo merkte ik op dat haar oogen niets misten van wat in het café gebeurde. Zelfs wanneer wij dansten gleden haar oogen onophoudelijk door de ruimte en namen iedereen

op. Wanneer wij niet dansten zaten wij altijd aan dezelfde tafel, aan het einde van 'n smalen doorloop langs den dansvloer, zoodat men vandaar een goed gezicht op den ingang had. Die ingang was de eenige, die het café bezat, dat zelf zeer klein was. Den ingang vooral verloor zij slechts zelden uit het oog — en plotseling drong het tot mij door dat Elsa Witz dit café iederen avond bezocht om op iemand te wachten. Ook merkte ik op dat zij slechts de dames gadesloeg, heeren lieten haar blijkbaar onverschillig.

Het gaf mij een koud, onaangenaam

gevoel. Toen ik haar dit laatste resultaat van mijn observaties meedeelde, lachte Elsa. „Vrouwen zijn zooveel belangwekkender dan mannen,” zei ze. „Vele vrouwen verbergen een geheim en ik houd er daarom van vrouwen te bestudeeren.” Terwijl zij nog lachte, kwam weer die onheilspellende uitdrukking op haar gezicht, om bijna onmiddellijk weer te verdwijnen.

Verschillende typen bezochten dat café in Amsterdam. Hollandsche jongelui die er zich een avond kwamen vermaken, maar ook veel buitenlanders. Eens herkende ik een Pool, die ik twee jaar vroeger als samenzwearer tegen Pilsoedski in Warschau had leeren kennen. Ook zag ik er eens een Belg, bij de politie bekend als internationaal oplichter.

Toen kwam de avond welken ik verwacht had. Soms had ik gehoopt dat ik niet aanwezig zou zijn, wanneer de vrouw kwam, op wie Elsa Witz wachtte; maar ook was ik besloten, mocht ik aanwezig zijn, haar te helpen, zooveel in mijn vermogen lag. Want hulp zou zij zeker noodig hebben, en ik heb reeds vermeld dat ik Elsa Witz gaarne mocht.

Ik was met haar aan het dansen, toen ik plotseling voelde dat zij in mijn armen verstijfde. Ik keek haar aan en zag in haar oogen zoo'n uitdrukking van intense haat gloeien, als ik nooit meer bij iemand, laat staan een vrouw, hoop waar te nemen. Ik volgde haar blik — zij merkte niet eens dat ik mij half omkeerde — en zag toen dat haar oogen gericht waren op een vrouw, die pas binnengekomen was en met een heer aan een tafeltje was gaan zitten.

Weerzin, door een vrouw opgewekt, is dubbel onaangenaam. Deze vrouw boezemde mij absoluut weerzin in. Zij was zoo sterk gespierd als een man, te leelijker nog, daar zij zwaar gebouwd was. Haar gezicht was

DRANK-SMOKKELARIJ in Amerika. De politie in Amerika ontdekte kort geleden de grootste geheime destilleerderij van het land; de ondernemers hadden o. a. groote ondergrondse tanks om den smokkeldrank te bewaren.

TOONEEL IN DUITSCHLAND. De gecompliceerde tooneelbouw in het Duitse Volkstheater voor H. Unger's Menschen zooals jij en ik.

dik, gezwollen, met uitstekende jukbeenderen; haar oogen hadden een valsche uitdrukking; haar mond was dun en wreed. Wij passeerden haar van nabij; mijn aandacht werd toen afgeleid door een paar woorden, die Elsa sissend uitstootte en welke zij klaarblijkelijk tot zichzelf sprak.

„Ah.... dus Hilda Hoffmann had toch gelijk!”

Met een plotselingen ruk wrong zij zich van mij los. Een ijsig voor gevoel van naderend onheil sloeg mij door het geheele lichaam. Ik zag Elsa door de dansende paren loopen, recht naar de tafel der nieuw-aangekomenen, dicht bij de deur. Onderweg rukte zij aan de sluiting der tasch, die zij steeds bij zich droeg. Een oogenblik later stond Elsa voor het tafeltje en staarde de vrouw aan. Het sinistere schepsel staarde terug, niet herkenkend blijkbaar. De man, in haar gezelschap, bemoeide zich met zijn bier.

Plotseling trok Elsa den breeden armband omlaag, en zag ik wat die verborg. Een groot litteken misvormde haar bovenarm. De andere vrouw sperde den mond open. Ze was op 't punt te schreeuwen, geloof ik, toen Elsa Witz een kleine revolver uit haar tasch rukte, en vuurde — eenmaal, tweemaal. De knallen van het kleine wapen werden bijna overstemd door het orkest.

Wat nu volgde, geschiedde in eenige oogenblikken. Ik had haar daad niet kunnen voorkomen, ofschoon ik reeds op Elsa toesnelde, toen ik haar het wapen zag trekken. Nu vloog ik naar het schakelbord; een seconde na het tweede schot was de geheele ruimte in duister, niemand had het mij zien doen. Ik wist waar Elsa stond, liep in een rechte lijn op haar toe, greep haar. Nog een oogenblik later had ik met haar de deur bereikt en sleurde haar naar buiten, vóór iemand in het café begreep wat er eigenlijk was gebeurd. Naast den ingang was een steegje; dat ging ik met haar door, stak toen een drukke straat over. Het was een warme zomeravond, veel jongelui liepen blootshoofds, zoodat onze verschijning geen aandacht trok. We waren een mijl van het café verwijderd, eer ik sprak.

„Elsa, wat heb je gedaan?”

„Een schuld vereffend, dat is alles.” Zij sprak weer kalm, op haar gewonen toon: ik wist dat die woeste uitdrukking van vroeger nooit meer op haar gelaat zou komen.

„Je moet weg; dadelijk. Ik wil je helpen.” Toen brak zij, kwam de reactie.

„Ja, ik moet weg; help me, help me! Laat ik je niets behoeven te vertellen; het is zoo vreeselijk; maar help mij weg te komen; naar Duitschland, daar voel ik mij veiliger.”

Een moord, gepleegd om welk motief dan ook, is nooit goed te praten, maar ik was toch vast besloten haar te helpen. Ik heb reeds gezegd dat ik Elsa Witz graag mocht. Mijn plan had ik in een oogwenk gemaakt. Ik bezat, voor mijn werk, een kleinen auto. Daarmede kon ik haar over de grens brengen. Zelf liep ik in Holland weinig gevaar, daar ik vrijwel zeker wist niet opgemerkt te zijn.

Drie kwartier later suisde mijn auto over den weg naar Utrecht. Wij spraken geen

van beiden. Ik verkeerde nog in een soort verdooving; Elsa was, meende ik, in denzelfden toestand. Schrok zij er voor terug mij haar geheim te verklaren, ik wilde er niet naar vragen. — Zoo bereikten wij Nijmegen. Voorbij deze stad, toen ik de binnenwegen nam om bezijden den grenspost van Beek de grens te naderen, haalde Elsa een stuk papier te voorschijn en schreef er, bij het licht van het binnenlampje, eenige regels op. Ik bracht haar tot dicht bij Kranenburg. Daar namen wij afscheid met weinig woorden.

„Dank je,” zei zij, „dank je, je bent erg goed voor mij geweest.”

Zij duwde mij het briefje dat zij geschreven had in de hand — het volgend oogenblik was zij in het duister van den weg verdwenen.

Terwijl ik langs een anderen weg naar Amsterdam terug reed, las ik in den schijn van het lampje haar briefje.

„Ik heb eens verteld dat een andere Engelschman, een journalist, ook eens vriendelijk voor mij geweest is. Dat was Fred Holmes, — — street, Londen. Misschien ken je hem. Hij zal je alles vertellen wat je wil weten van Lotte Brüner.”

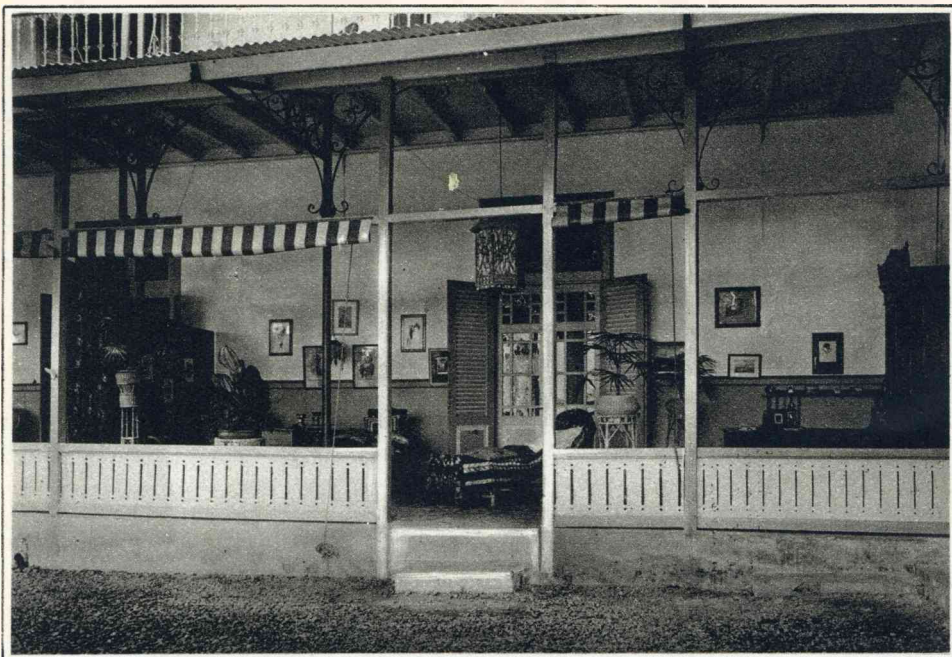
Holmes kende ik zeer goed. Tot voor kort was hij correspondent van zijn blad in Berlijn geweest, thans verbleef hij weer in Londen. Toen ik een week later naar Engeland overstak, bezocht ik hem. Hij floot tusschen de tanden, toen ik hem het briefje toonde en mijn geschiedenis vertelde.

„Lotte Brüner. Dus heeft ze toch haar bedreiging uitgevoerd en dat serpent gedood? Wel, eigen recht mag niet geoefend worden en haar daad moet dus veroordeeld worden. Toch kan ik niet zeggen, dat dit mij spijt. Ga zitten Jack, dan zal ik je de geschiedenis van Lotte Brüner vertellen. Toen ik haar leerde kennen was zij verloofd met Max Döhmer; zij vormden een gelukkig paar, Jack, al waren zij uitersten. Want Lotte was een engel van zachtheid en Max een vroolijke, ietwat wilde jongen. Eenigszins avontuurlijk ook. Dat werd zijn ongeluk. In Berlijn, waar zij woonden, raakte hij bekend met eenige leden van een geheime speelclub, die hem daar introduceerden. Het avontuurlijke van het geval trok hem; niets anders. De speel-

club was echter het centrale punt van een internationale dievenbende, die onder leiding stond van het vrouwspersoon, Rosa Müller, dat jij in Amsterdam hebt zien doodschieten. Max Döhmer en zijn verloofde, rijk, jong en menschen van de wereld, leken geschikte nieuwe leden. Op een noodlottigen avond lichtte Rosa Müller beiden in over de eigenlijke werkzaamheid der club en inviteerde hen lid te worden. Beiden schrokken, weigerden pertinent; in de woordenwisseling, die ontstond, dreigde Max alles aan de politie te vertellen. Rosa Müller, die absoluut geen geweten bezat en meer dan eens een moord moet hebben bedreven, trok onverwachts een revolver en schoot Max, voor de oogen van zijn meisje, neer. Razend van smart en woede vloog Lotte de moordnares aan; deze wilde opnieuw schieten, het wapen ketste, zij greep een op een tafel liggend mes en bracht haar daarmee een breede en diepe wonde op den bovenarm toe. Alle pogingen der politie, Rosa Müller in handen te krijgen, bleven zonder succes. Door de hulp der bendeleden gelukte het haar spoorloos te verdwijnen. In dien tijd heb ik de arme Lotte zooveel mogelijk geholpen. Toen zij van een gevaarlijke ziekte was hersteld en van het mislukken der politie hoorde, maakte zij een dramatische scène. „Ik zal zoo lang zoeken tot ik haar vind, en haar zelf doden,” zei ze. Een vriendin van haar, Hilda Hoffmann, die lid was van een dansensemble dat door Europa reisde — Lotte was daar vroeger ook lid van geweest — wist haar te vertellen dat Rosa Müller, die zij ook kende, dikwijls in Amsterdam kwam en dan altijd het bewuste café bezocht. Dit verklaart dus de geschiedenis die jij hebt beleefd.

Wij zwegen beiden eenigen tijd.

„Ik ben blij dat je Lotte Brüner hebt kunnen helpen,” zei hij ten slotte, peinzend. „Als je haar gekend had in haar goeden tijd! Zij was een engel. Nog eens, een dergelijke rechtspleging is niet goed te praten, ofschoon hier veel te verontschuldigen valt. En ik heb zoo'n idee dat de politie, in Holland zoowel als in Duitschland, niet al te rouwig zal zijn, dat Rosa Müller op deze wijze haar vergelding heeft ontvangen.

Voorgalerij van een hotelkamer.

Het Indische Hotel

DOOR POEPOET BAJOE

Er is al veel over het Indische hotel gezegd; kwaad en goed. Maar het meeste was toch ongunstig. Wat heeft Bas Veth niet uitgepakt over „Indische hotelberoerdigheid”!

En wat licht degen, die het Indië van thans kent, niet om al die beschrijvingen van destijds.

Toch is die overgang nog betrekkelijk korten tijd geleden voltrokken. Want zij, die Indië van hoogstens tien jaar geleden kennen, hooren als volkomen vreemden naar de herinneringen van hen, die er twintig of vijf en twintig jaar geleden waren.

Het is niet alles overdreven wat Bas Veth ervan schreef; al verzuimde hij om naast het slechte, ook het goede van de oude Indische hotels te vertellen.

Het waren vaak onooglijke, vervallen gebouwen, met kale witte kamers. In het binnenland was het eten altijd rijst, in de steden kwam er dan nog een „Europeesche tafel” bij; al was het er dan ook vaak een, waarvan Europa geen schuld had. Maar het kon er toch wel gezellig en genoeglijk zijn.

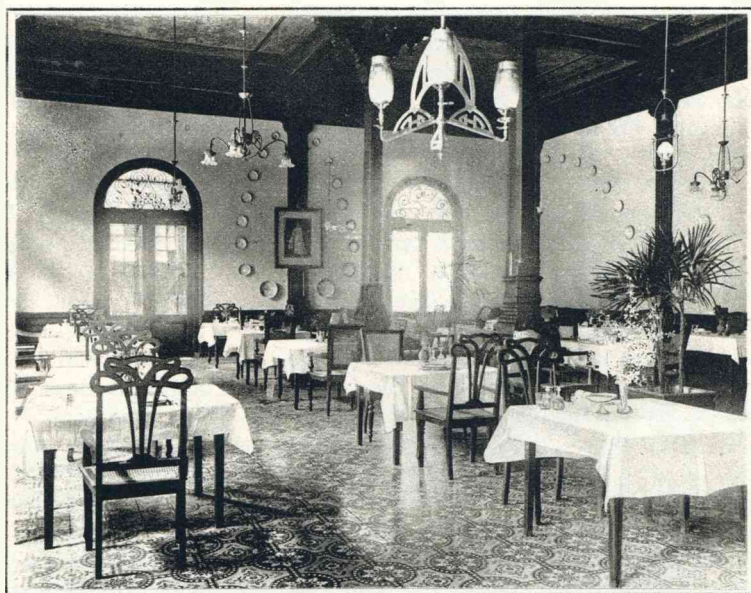
In de kleine plaatsen kwam het heel dikwijls voor, dat de weduwe van een ambtenaar een hotel hield. Zij vormden een

eigen serie in de samenleving: de „hotelmoeders”. Je had er bij van een geweldigen omvang, die uit een grooten, krakenden stoel orders gaven aan den mandoer, den inlandschen ober, en voor de rest „soedah-la-maar-gaan” speelden. Daar waren er ook, die het heele bedrijf dirigerden vanaf de voorgalerij, waar ze met de gasten keuvelden, naar het achtererf schreeuwden om te vragen of het eten al klaar was, of om de „djongos” nog eens te laten inschenken. Er er waren echtmoederlijke beheersters, die zich uitsloofden, vooral als het menschen gold, die vreemd stonden tegenover het land en de gewoonten.

Maar je kon het ook treffen, dat een gepaspoord onderofficier of korporaal het hotel beheerde. En dan liep het niet altijd mee.

Dan stond je in de voorgalerij en schreeuwde; schreeuwde om den baas, of den mandoer of den djongos, zonder dat er een geluid terug kwam. Je zou dagen-lang hebben kunnen schreeuwen zonder een kans. Daarom trok je na een minuut of vijf wachten maar in een leeg kamer — de meeste waren leeg — en installeerde je daar. Tegen etens-tijd was het dan nog wel moeilijk om wat machtig te worden, maar met lang razen tegen een bediende, die er als een djongos uitzag, lukte het nog wel.

Op den dag van vertrek dook dan ineens

Eetzaal in een eenvoudig hotel.

een oude mandoer op, die je wel wist te vertellen wat het gekost had. Maar de baas bleef onzichtbaar. Die lag al te slapen, nog te slapen of uit te slapen.

Die tijd is grootendeels voorbij. In de hoofdsteden is er geen sprake meer van, dat een hotel nog herinnert aan die dagen van nauwelijks een kwarteeuw geleden. De hotels van thans zijn goed ingericht, ruim en frisch; de tafel is uitstekend, men eet er, zoover het mogelijk is, geheel het Europeesche menu. De bediening doet niet onder voor die bij ons.

Kleinere hotels en die in de kleine steden hebben nog een bescheiden omvang, maar passen zich aan. Wij laten er hier iets van zien. Een kamer met voorgalerij; ook hoger liggen kamers; dan een ruime eetzaal met gekleurde tegels op den vloer. En een geweldige tuin — erf, zooals men graag zegt — waar men 's morgens vroeg of 's avonds kan zitten.

Ja, ook op dit gebied is er in Indië veel veranderd. Maar de hotel-moeders en de bazen — al deden ze dan wel eens wat vreemd in hun onverbroken roes van pait en whisky — zijn in hun tijd toch wel nuttig geweest.

Het erf van een binnenlandsch hotel.

DE Ridderlijke Komediant

'N ROMANTISCHE
GESCHIEDENIS

DOOR JOH. W. BROEDELET

Aan het einde van de zaal, waar het tooneel was opgeslagen, werd haastig geklopt en getimmerd voor 't slot-bedrijf. Men hoorde er de schorre stem van den directeur, die driftig bevelen gaf, terwijl zijn artisten met alles af en aan holden.

„Dat koor maakt me bekaf,” beklagde de leider zich. „Als ik met den korte denk te spreken, staat de lange op eens voor me en moet ik weer heelemaal naar boven kijken. En is m'n blik eindelijk zoo ver, dan vraagt de korte me weer wat en ik kan weer tegen mijn voeten praten. Ik krijg er 'n stijven nek en schele hoofdpijn van. O, als het publiek toch eens wist, wat er al zoo bij regie komt kijken!”

„Weet je, hoe ze ons in de zaal noemen?” vroeg de heel korte aan den heel lange, „heel en half Watt. Snap jij dat?”

„Kom,” zei Sigmund de Stoute, en hij plakte zijn monocle vast in zijn oog. „Ik zal 'ns vragen, of ze 'n beetje opschieten. Kunst is 'n mooi ding, maar 't moet niet te lang duren. En mogelijk lusten ze ook wel 'n slok. De eerste dramatische rol zal van al dat geschreeuw tenminste 'n keel hebben zoo droog als de Arabische woestijn.”

Onder dit voorwendsel begaf Sigmund zich achter de coulissen van „Kroon en Eer, of Edelmoedigheid en Vergelding”, want, al was hij royaal, de dorstigheid van de komedianten liet hem tamelijk koud: hij was alleen 'n beetje nieuwsgierig naar de ingénue, die hem met haar lief uiterlijk bijzonder had bekoord. Hoe groot was dus z'n teleurstelling, toen hij ontdekte, dat de ingénue door een mannelijk speler werd vertolkt! „Aan het tooneel is waarachtig alles bedrog!” luchtte hij binnensmonds zijn toorn. „Ik moest 't heele stel eigenlijk maar naar beneden laten smijten. Maar natuurlijk niet voor 't stuk uit is; anders zijn m'n gasten weer niet tevreden.”

„Machtig heer,” lispelde de zwaar geschminkte Emilie, die, in haar breed Koninginne-gewaad, wat je noemt 'n stuk in 't huishouden was. „Kan ons spel u bekoren?”

„Ach, schei uit,” weerde Sigmund haar onwillig af. „Jij bent natuurlijk ook 'n kerel, leelijke dikzak! Daar loop ik niet nog eens in.” En hij wendde zich tot de directie met de vraag, of de pauze nòit om was.

„O, o, o!” kreunde Emilie verontwaardigd. „Die bliksemsche travestie kaapt me al mijn successen af. Ik 'n leelijke dikzak? Ik ben geen moderne lat, waarvan je niet weet, waar de voor- en waar de keerzijde zit; dat is zeker. Maar ik heb m'n verschillende charmes en als de oogen van Sigmund den Stouten eindelijk zullen opengaan... Maar, ach, hemeltje, m'n hant hangt eigenlijk aan m'n knappe ridder-rol! O, o, wat is de liefde toch een weg vol struikelblokken — net 'n kruiswoorden-puzzle!”

Ze zuchtte diep, gaf daarop den jongen man, die de ingénue speelde, een geduchten uitbrander, omdat hij haar, zooals ze 't deed voorkomen, in 'r spel gehinderd had. Deze wist echter beter en mompelde: „Kon jij nog maar voor jong meisje spelen, hè? Kijk je nog 'ns om?”

„Jawel, genadig heer,” sprak de eerste dramatische

rol deemoedig, „nog even de kroon op m'n kop gezet en we geven 'm weer van katoen. Ja, aan het slot sterven we allemaal weer; ik vind, de toeschouwer moet voldaan van ons weggaan. 't Is anders 'n duur stuk met al die gewonden: met minder dan 'n halve flesch bessensap kom ik niet uit. Want ik houd van naturalistisch, gezond spel: Waarheid, waar je houvast aan hebt! Geen mystieke-heid, meneer! Ibsen komt bij mij nooit op het repertoire. Dan speel ik nog liever als lid van den Bond van Nederlandsche Tooneelschrijvers! Zoodra u weer op uw zetel gevestigd zult zijn, edele heer, laat ik 't gordijn ophalen.”

„'n Beleefde man,” moest Sigmund bij

zichzelf erkennen. „Hij weet waar hij staat. Hm, ik zal hem toch maar niet naar beneden laten gooien.”

„Ach, Molière zal 't ook ondervinden,” verontschuldigde de directeur zich tegen zijn tweede rol over zijn nederig doen. „Je mag artist zijn zooveel je wilt, als je de grooten niet vleit, kom je er niet. 't Is beroerd, maar je vecht niet tegen de Bierkaai.”

Hij gaf de traditioneele stampen op den grond en de heel lange, die daar natuurlijk vlugger mee was dan de heel korte trok in 'n paar rukken het gordijn op. Aller aandacht was nu weer gericht op 't tooneel, waar Emilie als de koningin de ridderrol — Camilia volgde deze scène met ongewone attentie — mangelig aan haar boezem drukte.

„Verdraaid, 't is tòch 'n vrouw!” hoorde men Sigmund duidelijk uitroepen, toen de luide dialoog op het tooneel onverwachts 'n oogenblik stokte.

De douairière Clotilde van Rozenhaag keek verontwaardigd op en de gepensioneerde Tittel tot Kittel kreeg last van 'n kramplach. Emilie echter, als was haar 'n buitengewone onderscheiding verleend, liet den half verstikten Flodoardo even los, maakte 'n diepe nijging voor den slotheer en zei met haar volste stem: „Inderdaad, machtig heer, dat ben ik! En dank u wel!” Daarop had de vertooning van „Kroon en Eer, of Edelmoedigheid en Vergelding” weer voortgang.

VII

Flodoardo, nog steeds in zijn sierlijk ridder-complet van den vorigen avond — hij wou op de zeldzaam verrukkelijke Camilia een bij uitstek gunstigen indruk maken! — liep wat heen en weer te draaien in een der ruime vertrekken van „Het Arendsnest,” in de zoete hoop, de schoone jonkvrouw te mogen ontmoeten. „Wat 'n oogen heeft zij,” mompelde-ie bij zichzelf. „En wat een lipjes en welk een onnavolgbaar gracieus neusje! Ik moet zien, dat ik dat alles voor mijn heele verdere leven krijg, of mijn bijnaam is niet de Onversaagde!”

Hij begon eens luid te kuchen en dan brokstukken uit de nieuwe rol, welke hij morgen spelen moest, met overduidelijke stem op te zeggen. En zie, net toen hij er met vuur uitgestooten had: „O, liefste maagd van heel het land, Vereenig' ons den huwelijksband!” of boven hem ging een deur open en aan de trap van haar kamer verscheen Camilia. „Deksels van die gelegenheid moet ik profiteren,” dacht Flodoardo dadelijk en, den schijn aannemend alsof hij haar niet ontdekt had, sprak hij hardop voor zichzelf: „Die rol van den gemaskerden edelman zal mij best liggen, want ik ben in werkelijkheid krankzinnig verliefd op de dochter van mijn gastheer, de onvergelykelijke Camilia, en als

ik maar even aan haar denk, heb ik van zelf den juisten toon, den waren gloed en de vereischte wanhoop te pakken. Als er al ochtend-bladen waren, wat zou ik 'n schitterende recensies kunnen uitknippen! Maar voor die lamme dingen is de tijd helaas nog niet aangebroken. O, Camilia, begeester mijn spel!”

Met z'n tamelijk lange beenen, en geweldig arm-zwaaiend, bleef hij verwoed heen en weer beren, terwijl hij den eenen fraaien volzin na den anderen uit zijn rol met geweldig pathos oplas.

Camilia echter was ook niet van gisteren. Ze dacht: „Welzeker kereltje, mij neem je d'r niet tusschen: je hebt me best gezien en je

HET VERHAAL TOT NU TOE.

Flodoardo, een ridder, en twee struik-roovers, Robertus en Gijs, ontmoeten in een herberg een troep reizende tooneelspelers, die op weg zijn naar de burch van Sigmund den Stouten. Flodoardo is verliefd op diens dochter Camilia. De roovers sluiten zich bij den troep aan om het kasteel aldus binnen te dringen, en Flodoardo om Camilia te zien. Het bericht van hun komst wordt op het aan afleiding niet rijke kasteel door Camilia en haar vader met vreugde begroet. Sigmund noodigt enkele gasten op de voorstelling uit, de douairière Clotilde van Rozenhaag, haar zoon Diederik, den gepensionneerden burchtheer Tittel tot Kittel.

Sigmund naderde namelijk uit een andere zaal met zijn gasten....

„Ik zal je morgenavond schaken!” bracht Flodoardo plots met vuur uit.

„Hè ja, zaligjes!” ging Camilia er verrukt op in. „Dat moet je doen! Fijn! Ik ben nog nooit geschaakt! En vooral den eersten keer zal 't wel leuk zijn. Waar gaan we naar toe? Was er maar ergens cabaret of zoo iets, maar die afgezaagde middeleeuwen!”

„Ik neem je op mijn koolzwart ros mee naar mijn onneembaren burcht!”

„Hè, ja! Je kunt op me rekenen, hoor! Morgen als de voorstelling afgeloopen is. Zorg voor 'n mooie, volle maan. Dat maakt alles nog veel romantischer. Zal 'k m'n blauwe hoedje opzetten? Dat kleurt er bij. En heb je plaats in je tasch

voor 'n paar reservekousen van me? Die flurtdingen zijn zôo stuk.”

„Kus me, Camilia!”

„Ja, mijn Flodoardo!”

Inderdaad stond Camilia, die den komediant hoe langer hoe aardiger begon te vinden, op 't punt, aan zijn aandringend verzoek gevolg te geven. Juist op dit oogenblik werden beiden in hun spel, dat werkelijkheid dreigde te worden, gestoord.

Sigmund naderde namelijk uit een andere zaal met zijn gasten, de douairière Clotilde van Rozenhaag en den eervol gepensionneerden burchtheer Tittel tot Kittel. De douairière manoeuvreerde zoo'n beetje met haar face à main, zei dan uit de hoogte:

„Ik geloof, dat onze Camilia daar wat al te druk in gesprek is met dien jongen kunstenaar. Mooie meisjes moeten voorzichtig zijn met artisten. Ik ben bijna eens gekust door een schilder, die mijn portret had gemaakt. Ik heb hem door vier hellebaardiers in mootjes laten kerven en hem vervolgens op mijn kosten laten begraven. Ach ja, 't gaf zoo'n slordige boel, al die fragmentjes van den terechtgestelde. En hij had 't aan me verdiend: ik hoefde 'm nu immers dat portret niet te betalen?”

„Ach,” ging heer Sigmund er luchtigjes tegen in, want hij had juist zeer geanimeerd met de nog vrij bekoorlijke actrice Emilia staan converseeren. „laat haar maar eens praten met dien kwibus. Hij stond, meen ik, 'n gedicht voor haar te reciteeren. Dat is zijn vak. Ik zal 'm d'r straks wat voor geven.”

„Ja maar,” protesteerde de douairière stijfjes, „er zijn convenances! Mijn Diederik bijvoorbeeld zou 't heel onaangenaam vinden, als hij wist, dat zijn aanstaande....

„Zijn aanstaande?” riep heer Sigmund nu toch verbaasd uit.

„Ik maak maar 'n veronderstelling,” kwam de douairière thans wat voorzichtiger uit den hoek. „Ik zeg, mijn brave Diederik zou 't hoogst onaangenaam treffen als hij zag, dat een jonkvrouw, om wie hij veel gaf, zoo intiem met 'n.... komediant in gesprek was geraakt.”

„Ik mag hopen,” dacht heer Sigmund bij zichzelf, „dat dat lam stuk zoon van jou nooit om mijn Camilia zal heendraaien! Of anders zal ik hem met m'n ijzeren handschoen 'n aai toedienen, dat zelfs zijn rug er plat als 'n schol van wordt.” Doch luid sprak hij — en ook Flodoardo en Camilia, die nu wat stijver tegen elkaar deden, hoorden het —: „De fiere Diederik zal morgen onze gast zijn, niet waar? Dan kan hij tevens genieten van de voorstelling van: „Joséphonda” of „De Gemaskerde Ridder”.

De douairière Clotilde van Rozenhaag knikte tevreden. O, als Camilia en haar knappe Diederik elkaar maar weer eens gezien hadden, kwam alles wel in orde!

„Wonderlijk, wonderlijk,” mompelde de gepensionneerde burchtheer Tittel tot Kittel. „Nu weet ik op wien hij lijkt, zoo in dat ridderpakje.”

„Op wien dan?” vroeg heer Sigmund, om toch iets te zeggen.

„Op Flodoardo den Onversaagden,” antwoordde Tittel. „Jaren geleden heb ik hem voor 't laatst gezien. De jongen is 'n tijd op roof-tournée geweest om zijn vak goed te leeren en sinds zijn gezegende vader den laatsten adem uitblies, ben ik niet meer op zijn slot geweest. Maar voor zoover ik me kan herinneren....

houdt je nu maar zoo. Handigjes van je in elkaar gezet, hoor! De veiligste manier om 'n kansje te wagen, hè? Je bent me d'r een! Maar ik mag je wel! Gisteravond heb ik je al opgemerkt. Als ik je toen maar geen hoop heb gegeven doordat ik je zoo zat te fixeeren! Of, voor mijn part, heb wèl hoop. Ik zal toch zeker wel 't recht hebben, op dat vervelende ridderslot van mijn geachten pipa 'n beetje te flirten? Eenig tijdverdrijf heeft 'n jonkvrouw heusch wel noodig! O, was jij in plaats van 'n arm, noodlijdend acteur — wat willen ze tegenwoordig ook allemaal in de kunst? Enfin, dat zal later nog veel erger worden! — maar de ridder Flodoardo, van wien ik 'n paar nachten geleden nog zoo sterk gedroomd heb, al heb 'k hem nooit in levenden lijve gezien. Ik stel me voor, dat hij er zoo'n beetje uitziet als jij. Dat komt natuurlijk, omdat je in 'n ridderpak rondkuurt. 't Staat je heusch heel goed. Je kon 'n echte ridder zijn.” En luid verzuchtte ze, met haar gedachten bij dien eenen, van wien ze zelfs in den droom vervuld was:

„Flodoardo.”

Flodoardo, juist bezig aan 'n onmogelijken volzin met twintig rollende r's en 'n stervende geliefde, verslikte zich haast bij 't hooren van dien naam. Als iemand hem met 'n scherpe speer ergens flink in de zij had geprikt, zou hij er niet erger geschrokken van zijn. Hij keek verbaasd op en, terwijl hij deed, alsof hij de jonkvrouw eerst nu ontwaarde, vroeg hij:

„Wien bedoelt u, genadige?”

„O, dat doet er niet toe,” antwoordde Camilia vluchtigjes. „Of, als je 't dan precies weten wil, ik dacht toevallig aan 'n zekeren Flodoardo den Onversaagden, dien ik niet hebben mag van mijn pipa en die me daarom natuurlijk nog al eens door 't hoofd speelt. Maar zet nu maar niet 'n gezicht, alsof ik uit den hemel kom vallen. Je bent verliefd op me en dat heb je zoeven heel gladjes in m'n oor geblazen. Wees maar echt gek op me! Dat pleit voor je smaak. Ik ben er heelemaal niet boos om. Integendeel, 't geeft nog 'n afleidinkje. Maak me maar eens flink 't hof. 't Is hier zoo'n saaie boel, dat 'n edele jonkvrouw zoo iets wel eens hebben mag!”

„Maar als ik je 't hof maak, Camilia,” bracht de overblufte Flodoardo er bijkans stotterend uit, „wat zou dan Flodoardo zeggen, als hij er van wist?”

„Snuiter, bemoei je alsjeblief met je eigen zaken,” zei Camilia kortaf — „je bent maar 'n stukje vermaak voor me en dat behoef ik niet ernstig op te nemen. Zeg eens wat liefs, maak me 'n paar complimenten, waar ik 'n halven dag op teren kan. Jammer, jàmmèr, dat jij niet Flodoardo bent! Want die moet, naar ik hoor, niet om een vurig woordje verlegen zijn! Enfin, 'n mensch krijgt nooit wat-ie verlangt, zelfs al ben je 't kind van Sigmund den Stouten!”

„Laat ik dan als Flodoardo voor u morgen spelen!” stelde de pseudo-acteur haar met een galante buiging voor.

„Ja, dat is 'n idee!” stemde Camilia toe. „Alleen.... als ik dan maar niet vergeet, dat jij de echte niet bent!”

„Wat dan nog?” vroeg Flodoardo brutaler.

„Wel, dan zou ik misschien....” stamelde Camilia onthutst.

De heer Tittel tot Kittel kon echter niet verder spreken, want Sigmund de Stoute greep hem zóó vast bij de keel, dat hij niet één woord meer kon uitbrengen.

„Amice” donderde die hem toe, „bij alle duivels, de naam Flodoardo wordt hier niet genoemd, of ik gooi je van al mijn rotsen af. Altijd goeie vrienden, maar dat kan ik niet hebben. Familie-veeten, daar moet je niet tusschen komen. Excuseer, dat ik je adem bijna heb afgesneden; 't was goed gemeend. We drinken 't straks wel af met 'n paar vaatjes wijn. 'k Heb nog 'n oud merkje liggen van 812.”

Het gezelschap, waarvan de heer Tittel voorloopig nog 'n beetje benauwd deed (hij zag blauw en z'n kanten halskraag was 'n waardeloos vodge geworden) voegde zich nu bij Camilia, die dadelijk, zooals 't hoorde, gereserveerde mondjes trok en een prettigen conversatietoon aansloeg. Toch kon ze niet nalaten, even te informeren:

„Werkelijk, meneer Tittel tot Kittel lijkt die jonge acteur heusch op Flodoardo de...?”

Tittel tot Kittel, bang voor een nieuwe uitbarsting van zijn gastheer, verschool zich achter 'n prachtige eikenhouten stoel, waarop de antiquairs later zeker fel zouden zijn, en zei niets. Des te harder echter brulde heer Sigmund.

„Alweer die naam!” barstte hij los, „Wil je je vader dan voorspoedig aan 'n voortgezette beroerte laten overlijden? O, o, die Flodoardo! Als ik hem hier had, ik hief m'n zwaard en met één slag...”

„Wat met één slag?” vroeg brutaal Flodoardo, die weer wat dichterbij was gekomen.

Jou vlegel!” baste heer Sigmund en hij zag den ander verpletterend aan. „Pas op, dat ik jou met mijn zwaard niet kloof! Dat riddertje-spelen zou ik maar niet te ver drijven, meneer de artist!”

„De jongen heeft in elk geval lef,” moest Tittel tot Kittel toegeven.

„Wat is dat voor populaire uitdrukking?” informeerde de douairière Clotilde van Rozenhaag.

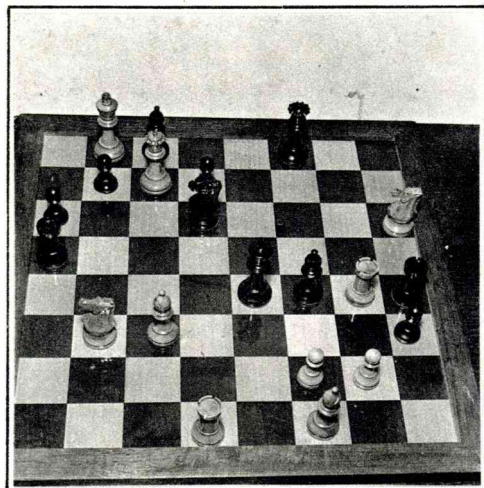
„Hij speelt kranig voor mijn ridder Flodoardo!” vond Camilia, die hem in 't geheim een verliefden blik toewierp. Gelukkig, dat Flodoardo, die zich juist weer van het gezelschap terugtrok, dien niet opving. Anders was 't misschien tot een moordend tweegevecht tusschen hem en den driftigen eigenaar van „t Arendsnest” gekomen!

(Wordt vervolgd).

PROBLEMEN

TER OPLOSSING. XIX.

Auteur: H. van der Velden, Amsterdam.

De stand in cijfers is:

Wit: Kb8, Dc7, Td1, Tg4, Pb3, Ph6, Lf1, Lc3, pionnen f2, g2.

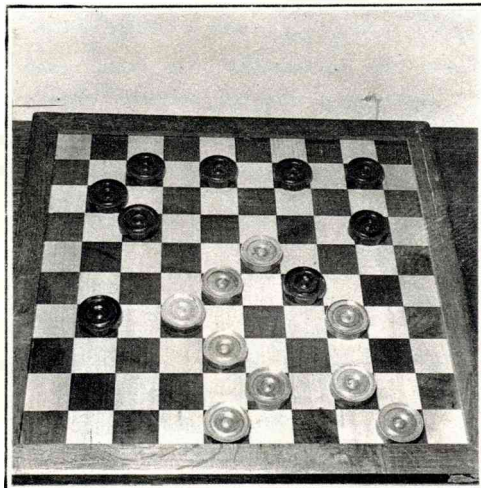
Zwart: Ke4, Df8, Th4, Ta5, Pd6, Lf4, Lc8, pionnen h3, a6, b7, d7.

Wit speelt en geeft mat in twee zetten.

TER OPLOSSING.

XX.

Auteur: G. Mantel.
(„The Draught Review”)

De stand in cijfers is:

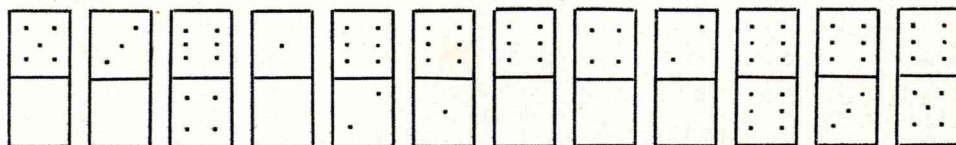
Zwart: 7, 8, 9, 10, 11, 17, 20, 29, 31.

Wit: 23, 28, 32, 34, 38, 43, 44, 48, 50.

Wit speelt en wint.

XXI.

Dominoraadsel. In een gezelschap vertoonde iemand onderstaand kunstje: Hij nam een aantal dominosteenen en legde ze in deze volgorde:

Daarna draaide hij ze om, zoodat ze met de ruggen boven kwamen te liggen, doch de volgorde bleef onveranderd.

Nu haalde hij er één met blank uit, vervolgens twee met blank enz., totdat alle steenen in volgorde lagen, van één tot twaalf, dus: één met blank, twee met blank enz. tot en met dubbel zes (één met blank = 1, twee met blank = 2 enz., zes met één = 7, zes met twee = 8 enz.).

Daar de steenen niet gemerkt waren, leek deze toer heel ingewikkeld, maar toch is het tamelijk eenvoudig.

Waarom?

OPLOSSING PROBLEMEN VORIGE RUBRIEK.

XVII. De slak deed over haar klimpartij 18 dagen.

Verklaring: na 17 dagen en 17 nachten was ze n.l. 17 meter gevorderd.

Den achttienden dag klom ze weer 3 meter, waarmee ze den top bereikt had.

Alles betreffende deze rubriek te adresseeren aan den redacteur der „Problemen”, p. a. „Panorama”, Stationsweg 34, Den Haag.

EEN JUBILEUM

Vijf en twintig jaren hadden Leut en Grommer te zamen de redactie gevoerd van een weekblad.

Vijf en twintig jaar lang had Leut elken morgen zijn compagnon op joviale wijze gegroet en elken morgen dezen groet met een onverstaanbaar gemurmur gereciprociseerd gekregen. Nog enkele dagen restten, vóór de heugelijke datum op de kalender ging verschijnen. Het hardnekkig doodswijgen kon Leut niet langer verkroppen.

„Grom, kerel, er blijven nu nog maar een paar dagen over. We moeten toch even bespreken wat er met ons jubileum hier op kantoor moet gebeuren. Er worden vóór plannen gesmeed, daar ben ik zeker van. Wij kunnen toch niet doen alsof er heelemaal niets aan de hand is.”

„Och wat, jij met je jubileum, feestelijkheden! 't Verwonderd me nog, dat wij het samen vijf en twintig jaar hebben uitgehouden. Een mooi ding om feest over te vieren. De menschen daarvóór zijn stapelgek. Ik wil er niets van weten.”

„Nee Grom, dat gaat niet. Daar kunnen wij niet onverschillig voor blijven. 't Kan eenvoudig zijn, maar iets moeten we toch bedenken.”

„Bedenken, doe jij dat dan maar. Als je dan persé wil, maak dat het in de krant komt en laat het personeel een prettigen dag hebben. Maar in de eerste plaats, zorg dat het weinig geld kost.”

Leut verloor haast zijn goede humeur. „Weinig geld! Ja over de balk gooien hoeven wij het niet, maar krenterig kunnen we tegenover het personeel niet zijn.”

„En toch is dat mijn voorwaarde. Het mag niet veel kosten. Nu weet je het.”

Den volgende dag kwam Leut met zijn genoeglijksten glimlach binnen.

„Ik heb het, hoor ouwe jongen! Ik heb het gevonden. Een kostelijk plan! Eureka!”

„Vertel op, vlug een beetje. Er ligt nog een stapel werk.”

„Luister. 's Morgens op den dag van ons jubileum spring jij in het water.”

„Spring ik in het water? Je bent gek, vent. Ik zou toch dadelijk verdrinken.”

„Juist daarom.”

Grommers oogen schoten vonken.

„Kijk, dan heb je heelemaal je zin. Het kost niet veel. Het komt in de krant en het personeel heeft een plezierigen dag...”

"Laatste" Nieuws

(„Umarillo" Corresp.)

Al meer heb ik in deze rubriek betoogd en met feiten bewezen, dat de wereld iet wat op haar handen kniert tegenwoordig.

Kortwelk men „voortgang" noemt.

Waarmee ik vrede heb, want ontegen zeggelijk is de interpretatie van ons woordenboek de

laatste jaren zeer veranderd. Als je vroeger van je baas afslag kreeg, dan was je uitgezogen. Nu is er op je bezuinigd. Gafte je vroeger de kas leeg, had je gestolen; nu corruptie gepleegd. Gingen de zaken vroeger slecht, dan gingen ze failliet; nu in de reorganisatie deed je 'n moord, dan ging je voor zoveel jaren achter het getralie-te. Nu geef je de schuld aan je slechte remmen en krijg je vijf pop woche.

Hi heb ik dus vrede met den „voortgang" van de op haar handen wandelende wereld. Was je Roomsche en deed je op je 11^e jaar je eerste communie dan trokken ze je 'n vesterend aan met 'n stijf frontje, 'n zwart pak, 'n iwarsten das, lange broek, hoed, enz., en vierde je dien dag als 'n elfjarige-ouwe heer.

Nu zag ik 'n prentje in de bladen van 'n bruidspaar dat in Paderinderseostun getrouwd was. Kan verkeren

Maar als ik weer eens op de wereld kom, dan verzeke ik u, dat ik me niet als 'n ouwe heer laat uitdoefen op m'n 11^e jaar, maar

m'n transportreet laat maken als bonen. Want ik ga van de veronderstelling uit, dat de wereld immer „voort-blijft-gaan" en dan ga ik gaarne met m'n tijd mee, wat?

Ja, de toekomstige tijd... Die wordt 'n dorado voor de man! Hij wordt het zwakke geslacht officieel! Officiëus is ie 't al!

Te Epson, wo las ik, stond 'n „jongedame" van 45 jaar terecht, wegens mishandeling van 'n diender. Ze had met d'r wagen 'n stukkie huis omgereden en toen de toernellende Bobby verbaal was maken, toen ---

knockte ze 'm out! —

Een collega van den man, die in de nabijheid stond, zeide, dat de dame ook op hem afkwam, maar dat hij het op een loopen had gezet. Toen hem door den rechter gevraagd werd waarom hij weggelopen was, zeide hij: „Je kunt je toch niet ondraaien om goedsmoeds een dame een klap te geven. Het beste was, maar weg te loopen. Want je kan ook moeilijk blijven staan om je een paar patsen op je gezicht te laten toedienen."

Zoo'n „grootbek", hè? Doch niet alleen in Epson, ook hier beleven we zulke staaltjes van ons „aansterkende" geslacht. In den elektr. trein tuschen R'dam en den Haag wilde 'n woeste vrouw „het raampje open". Twee weerloze mannen, — denkende om hun kinderen, — wilden het raampje dicht. Maar dorsten niets te zeggen. 'n Andere man deed toen het raampje dicht, maar kreeg toen van die woesteling 'n lik over z'n gezicht, dat het wit van z'n vogen in z'n neus schoot. In Schiedam werd zij overmeesterd door het

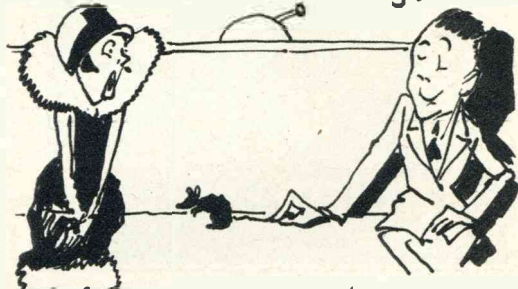
treinpersoneel en op den bon gezet.

Heusch, je kunt als 'n met, fatsoenlijk mannetje, niet meer alleen reizen! En heb ik van

m'n vrouw nu iets gekregen dat ik altijd bij me moet dragen, zegt ze, als ik alleen uit ben. „Laat dat dan maar zien, jongen, dan blijf je de baas hoor", beweert ze. En daar om heb ik op m'n reizen al-tijd

m'n talismannetje bij me! Tref ik nu een coupé waar ik als 'man-alleen, tuschen alle-maal vrouwen zit, — (wanneer komen er nu toch eens coupés „MANNEN") dan haal ik, zoo „per ongeluk" m'n missie voor den dag, en...

Blijf meester van het terrein! Ik zeg maar zoo: wie niet sterk is, moet slim zijn. En heb ik tegen m'n jongens gezegd: „Jongens, ga nooit alleen met 'n meisje mee, want de wereld is O! zoo slecht! En als ze je vragen om met je te „gaan" zeg dan altijd:

„Spreek met ma." „En ga vooral nooit bij 'n meisje alleen in de auto zitten, want ze rijdt je ijskoud te pletter. Dat vrouwenvolk is zoo nu en hardhandig, het kunt geen gevaren!" Ja, je staat wat uit met huibare zoonjies! Gramme